

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อยและตัวชี้วัดภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา 2) สร้างและพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษาและ 3) ตรวจสอบประสิทธิผลของรูปแบบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R&D) แบ่งเป็น 3 ระยะ คือ 1) ศึกษารูปแบบและกำหนดองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู 2) จัดทำรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู 3) การทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเสนอ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 2 ผลการศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาสภาพปฏิบัติและสภาพปัญหาภาวะผู้นำ

เชิงสร้างสรรค์ของครู

ตอนที่ 4 ผลการร่างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู

ตอนที่ 5 ผลการพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์

ของครู

ตอนที่ 6 ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์

ของครู

ตอนที่ 7 สรุปผลการใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์

ของครู

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง องค์ประกอบสำคัญของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ภาวะผู้นำครู ดังตาราง 11

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ตาราง 11 องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และตัวชี้วัดพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู โดยการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

องค์ประกอบที่ 1 การมีวิสัยทัศน์		
องค์ประกอบย่อย	ตัวชี้วัด	
	การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	การสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำครู
1. การสร้างวิสัยทัศน์	<ol style="list-style-type: none"> 1. ระบุเป้าหมายที่ชัดเจน 2. สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม 3. แสดงถึงภาพอนาคตที่เป็นไปได้ 4. เกิดจากความต้องการของสมาชิกในองค์กร 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูมีโอกาสได้เสนอและมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียน 2. ครูรับรู้และเข้าใจถึงเป้าหมายในอนาคตของโรงเรียน 3. ครูระบุเป้าหมายในการพัฒนางานอย่างชัดเจน 4. ครูมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 5. ครูมีการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนานักเรียนทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์
2. การเผยแพร่วิสัยทัศน์	<ol style="list-style-type: none"> 5. ให้สมาชิกในองค์กรได้ทราบหรือรับรู้ถึงวิสัยทัศน์ 6. ให้สมาชิกในองค์กรได้เข้าใจถึงวิสัยทัศน์ 7. สมาชิกในองค์กรให้ความเห็นสอดคล้องในแนวทางที่จะปฏิบัติ 8. สมาชิกในองค์กรพร้อมและเต็มใจในแนวทางที่จะปฏิบัติ 	<ol style="list-style-type: none"> 6. ครูมีความพร้อมและเต็มใจในการปฏิบัติงานตามเป้าหมาย 7. ครูเห็นแนวทางในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย 8. ครูเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจพร้อมทั้งแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

ตาราง 11 (ต่อ)

องค์ประกอบย่อย	ตัวชี้วัด	
	การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	การสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับภาวะผู้นำครู
3. การปฏิบัติตาม วิสัยทัศน์	9. มีการหล່หลอมวิสัยทัศน์ลงสู่ปรัชญาเพื่อให้เห็นถึงวิธีการ แนวทางในการปฏิบัติ 10. สร้างความกระตือรือร้นของบุคลากรในการปฏิบัติงาน 11. จัดโครงสร้างขององค์การให้พร้อมต่อการปฏิบัติ 12. จัดบุคลากรให้เหมาะสมกับงาน 13. จัดงบประมาณในการสนับสนุน 14. เชื่อถือและไว้วางใจในความสามารถของบุคลากร	9. ครูดำเนินการในการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบและลำดับ ขั้นตอนอย่างชัดเจน 10. ครูมีการศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและ หลักสูตรสถานศึกษาอย่างถ่องแท้ 11. ใช้สื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ 12. ครูมีการจัดบรรยากาศในห้องเรียนให้เอื้อต่อสภาพการเรียนรู้ 13. ครูสอนตรงตามความถนัด 14. ครูมีโอกาสศึกษาต่อตามสายงานและตามความต้องการ 15. ครูได้รับความเชื่อถือและไว้วางใจในงาน 16. ครูมีการประสานงานผู้ปกครอง ชุมชนอย่างต่อเนื่อง 17. ครูมีการประเมินผลการปฏิบัติงานจากคุณภาพการศึกษาของ นักเรียนและพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง

ตาราง 11 (ต่อ)

องค์ประกอบที่ 2 ความยืดหยุ่น		
องค์ประกอบย่อย	ตัวชี้วัด	
	การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	การสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำครู
1. การปรับตัวเข้ากับสถานการณ์	15. รู้และเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง 16. รู้และเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาหรือสภาวะที่เผชิญอยู่ 17. สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองเมื่อเผชิญกับปัญหา 18. ความมุ่งมั่นต่อการรับรู้ปัญหาและแนวทางในการแก้ไขปัญหา	18. ครูรู้และเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง 19. ครูมีการปรับตัวให้ทันกับการปฏิรูปการศึกษาและเทคโนโลยี 20. ครูสามารถจัดบรรยายภาคในการสอนให้เข้ากับสภาพแวดล้อมนั้นๆ ได้ 21. ครูสามารถปรับเปลี่ยนวิธีการสอนให้เข้ากับบริบทหรือสภาพแวดล้อมนั้นๆ ได้ 22. เมื่อครูเผชิญกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนครูสามารถเข้าใจปัญหานั้นๆ และหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาได้ 23. ครูสามารถเข้าใจปัญหาของนักเรียนรายบุคคลพร้อมทั้งหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาได้ 24. ครูมีการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาและหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา 25. ครูมีความมุ่งมั่นต่อการรับรู้ปัญหาพร้อมทั้งหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา

ตาราง 11 (ต่อ)

องค์ประกอบย่อย	ตัวชี้วัด	
	การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	การสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับภาวะผู้นำครู
		26. ครูสามารถประยุกต์สื่อการสอนที่มีในท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้
2. คิดอย่างอิสระ	19. การแสดงออกอย่างอิสระทางความคิดโดยไม่มีขอบเขตจำกัด 20. เรื่องที่คิดมีความสัมพันธ์กันต่อเนื่องไปเรื่อยๆ 21. เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ	27. ครูมีการนำวิธีการสอนใหม่ๆ หรือเทคนิคการสอนต่างๆ มาสอนนักเรียน 28. ครูมีการคิดค้นวิธีการสอนใหม่ๆ หรือคิดค้นเทคนิคการสอนใหม่ๆ มาสอนนักเรียน 29. ครูมีการใช้สื่อและเทคโนโลยีมาสอนนักเรียน 30. ครูสามารถคิดประดิษฐ์สื่อการสอนใหม่ๆ มาสอนนักเรียน

ตาราง 11 (ต่อ)

องค์ประกอบที่ 3 การมีแรงจูงใจ		
องค์ประกอบย่อย	ตัวชี้วัด	
	การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	การสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำครู
1. ความต้องการ	22. เป็นสภาพที่บุคคลขาดความสมดุลจึงแสดงพฤติกรรมเพื่อสร้าง ความสมดุล 23. บุคคลย่อมมีความต้องการเสมอ 24. ความต้องการของบุคคลจะมีลักษณะเป็นลำดับขั้นจากต่ำไปสูง 25. ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่เป็นสิ่งจูงใจ ส่วนความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองจะเป็นสิ่งจูงใจ	31. ครูเป็นอาชีพที่มีเกียรติ มีชื่อเสียง 32. ครูเป็นอาชีพได้รับการปรับให้มีเงินเดือนที่เพิ่มขึ้นและ สอดคล้องกับเศรษฐกิจที่สูงขึ้น 33. ครูเป็นอาชีพที่มั่นคง มีความก้าวหน้าในอาชีพ 34. พฤติกรรมในการบริหารงานของผู้บริหารเป็นที่ยอมรับของครู 35. ครูมีความพอใจในเพื่อนร่วมงาน 36. ครูมีความมุ่งหวังพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตามหลักสูตรและ ความต้องการของท้องถิ่น 37. อาคารสถานที่และและการให้บริการต้องมีความพร้อมเอื้อต่อ การปฏิบัติงาน 38. ชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการศึกษา ตาม พรบ. การศึกษาแห่งชาติ 2542 ที่เปิดโอกาสให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัด การศึกษา 39. ครูสอนตรงตามความรู้ความสามารถและความถนัด

ตาราง 11 (ต่อ)

องค์ประกอบย่อย	ตัวชี้วัด	
	การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	การสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับภาวะผู้นำครู
2. แรงขับ	26. เกิดจากความต้องการกระตุ้นให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมออกมา 27. ระดับของแรงขับมากน้อยขึ้นอยู่กับระดับความต้องการ	40. ครูปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ ไม่ย่อท้อและ เหน็ดเหนื่อย 41. ครูมีความภูมิใจในอาชีพที่ตนเองเป็นอยู่ 42. ครูมีความพอใจในหน้าที่และการปฏิบัติงาน 43. ครูมีการยอมรับความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงานและช่วยกัน พัฒนางานในหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ

ตาราง 11 (ต่อ)

องค์ประกอบที่ 4 การมีจินตนาการ		
องค์ประกอบย่อย	ตัวชี้วัด	
	การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	การสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำครู
1. ความคิดสร้างสรรค์	28. มีความกระตือรือร้น อยากรู้อยากเห็น 29. มีความคิดฉับไว คิดได้หลายทิศทางหลายแง่มุม 30. มีลักษณะของความคิดแปลกใหม่ มีคุณค่า 31. ผลงานจะเกิดในลักษณะสร้างสรรค์เป็นประโยชน์ 32. เป็นการเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่	44. ครูมีความกระตือรือร้นในภาระหน้าที่ 45. ครูมีการพัฒนาตัวเองเพื่อแสวงหาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ เพื่อมาพัฒนางานการสอน 46. ครูมีการเขียนแผนการสอนและพัฒนาแผนการสอนให้ดียิ่งขึ้น 47. ครูมีการคิดค้นวิธีการสอนใหม่ๆ อยู่เสมอ 48. ครูมีการจัดหาสื่อและผลิตสื่อการสอนต่างๆ เพื่อใช้ในการสอน 49. ครูมีการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเพื่อให้นักเรียนได้เห็นความเชื่อมโยงในรายวิชาต่างๆ มากยิ่งขึ้น
2. อารมณ์ขัน	33. เป็นลักษณะเฉพาะตัวของบุคคลและสามารถสร้างให้เกิดขึ้นได้ 34. เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกให้เห็นได้หลายรูปแบบ เช่น การยิ้ม การหัวเราะ การพูด ลีลา ท่าทาง เป็นต้น 35. มีส่วนช่วยให้คนในกลุ่มเกิดความสามัคคี ประองตอง 36. มีส่วนช่วยให้งานเกิดความสำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์ 37. เกิดขึ้นได้ทุกเพศทุกวัย	50. ครูมีการสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่สบาย ผ่อนคลาย ไม่ตึงเครียด เหมาะสมกับบริบทและสภาพแวดล้อมนั้นๆ 51. ครูเป็นผู้ที่มีความสุขกับการทำงานโดยไม่หวังผลตอบแทน 52. ครูมีความเป็นกัลยาณมิตรกับนักเรียน 53. ครูไม่ใช้กฎระเบียบที่เคร่งครัดจนเกินไปกับผู้เรียน

ตาราง 11 (ต่อ)

องค์ประกอบที่ 5 ความสามารถในการแก้ปัญหา		
องค์ประกอบย่อย	ตัวชี้วัด	
	การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	การสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำครู
1. สติปัญญา	38. ความสามารถทางการรับรู้หรือการเรียนรู้ 39. ความสามารถในการคิดเชิงนามธรรมและเปลี่ยนเป็นภาษาพูดหรือท่าทางรวมทั้งเปลี่ยนภาษาท่าทางให้เป็นคำพูด 40. ความสามารถในการวิเคราะห์สังเคราะห์และการจัดการกับปัญหาต่างๆ อย่างมีความหมาย ถูกต้อง	54. ครูมีการนำนวัตกรรมใหม่ๆ มาช่วยปรับปรุงและพัฒนาในการแก้ปัญหา 55. ครูชอบศึกษาหาความรู้และเทคนิควิธีการจากกรณีศึกษา มาเปรียบเทียบกับปัญหาที่มีอยู่เพื่อหาแนวทางแก้ไข 56. ครูมีการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของปัญหาในการเรียนของนักเรียนแต่ละคน 57. ครูมีความเชื่อว่านักเรียนทุกคนมีศักยภาพในการเรียนรู้ได้ดีและเท่าเทียมกัน
2. ประสบการณ์	41. ความรู้ที่เกิดจากการกระทำหรือการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆ 42. เป็นส่วนสำคัญในการคิดแก้ปัญหาเมื่อเผชิญกับปัญหา 43. เป็นส่วนสำคัญในการคิดประมวลผลข้อมูล	58. ครูมีการรับฟังข้อเสนอแนะของเพื่อนร่วมงาน ถือเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์และรับฟังเสียงข้างน้อย 59. ครูให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาโดยการคิดในแบบต่างๆ รวมทั้งการคิดนอกกรอบเพื่อให้ได้มุมมองต่างๆ กัน 60. ครูเป็นที่ปรึกษาและเป็นผู้ช่วยแก้ปัญหาหรือชี้แนะแนวทางให้กับนักเรียน

ตาราง 11 (ต่อ)

องค์ประกอบย่อย	ตัวชี้วัด	
	การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	การสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับภาวะผู้นำครู
		61. ครูมีการใช้ความรู้เชิงทฤษฎี ความรู้เชิงปฏิบัติ และจิตสำนึกมาใช้ในการแก้ไขปัญหา 62. ครูมีความเชื่อว่าทุกปัญหาหยาบมีทางแก้ไขได้เสมอ
องค์ประกอบที่ 6 การปฏิบัติสู่เป้าหมาย		
องค์ประกอบย่อย	ตัวชี้วัด	
	การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	การสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับภาวะผู้นำครู
1. ความสามารถภายใน ตัวบุคคล	44. รับผิดชอบต่อตนเอง 45. ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ 46. หาแนวทางในการปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์	63. ครูมีความคิดในแง่บวกเกี่ยวกับเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพ นักเรียน 64. ครูสามารถกำหนดแนวทางในการปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพ นักเรียน 65. ครูมีความสามารถในกลวิธีการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของ นักเรียน

ตาราง 11 (ต่อ)

องค์ประกอบย่อย	ตัวชี้วัด	
	การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	การสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับภาวะผู้นำครู
		66. วิเคราะห์ แปลผล จัดทำสารสนเทศเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
2. การให้ข้อมูลย้อนกลับ	47. ชี้ให้เห็นถึงผลของการกระทำหลังการทำกิจกรรม 48. ทราบถึงความก้าวหน้าหรือข้อบกพร่องของตนเองหรือของกลุ่ม 49. เป็นแนวทางในการหาวิธีการแก้ไขข้อบกพร่องของตนเอง	67. ตรวจสอบและติดตามผลการประเมินทุกครั้ง 68. ผลจากการประเมินคุณภาพผู้เรียนทำให้ทราบความก้าวหน้าหรือข้อบกพร่อง 69. ครูมีการนำผลจากการประเมินผู้เรียนมาใช้เพื่อปรับปรุงวิธีการในการจัดการเรียนการสอน
3. ความท้าทาย	50. การให้สมาชิกได้เรียนรู้และทำงานใหม่ๆ 51. เป็นเครื่องพิสูจน์ความสามารถของสมาชิก 52. เป็นแรงกระตุ้นให้สมาชิกอยากพัฒนาความสามารถของตนเอง	70. ครูต้องกระตุ้นให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มที่และเต็มศักยภาพของเขา 71. ครูมีการจัดการเรียนการสอนแบบลงมือปฏิบัติจริง เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง 72. ครูกล้าคิดกล้าตัดสินใจในการลงมือทำโครงการใหม่ๆ

จากตาราง 11 การสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง องค์ประกอบ
สำคัญของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบหลัก
13 องค์ประกอบย่อย 72 ตัวชี้วัด

วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน
ได้วิธีการพัฒนา 3 วิธี คือ

1. การศึกษาด้วยตนเอง
2. การฝึกอบรม
3. การฝึกปฏิบัติจริง

ตอนที่ 2 ผลการศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน เกี่ยวกับ
องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา วิธีการพัฒนาภาวะ
ผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา ประเด็นสัมภาษณ์แต่ละด้าน สรุปเป็น
ตัวชี้วัดพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู ดังตาราง 12

ตาราง 12 องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และตัวชี้วัดพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิและสรุปเป็นตัวชี้วัดพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู

องค์ประกอบที่ 1 การมีวิสัยทัศน์		
องค์ประกอบย่อย	ตัวชี้วัด	
	การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ	ตัวชี้วัดพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู
1. การสร้างวิสัยทัศน์	1. มองการณ์ไกลเห็นภาพที่พึงประสงค์ในอนาคตภายนอก	1. มองการณ์ไกลเห็นภาพที่พึงประสงค์ ในอนาคตภายนอก 2. สามารถวิเคราะห์บริบท สภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียนสู่ระบบการศึกษา 3. สามารถวิเคราะห์บริบท สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนสู่ระบบการศึกษา
2. การเผยแพร่วิสัยทัศน์	2. สามารถสื่อสารวิสัยทัศน์ให้เป็นที่ยอมรับของเพื่อนร่วมงานเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ร่วม	4. มีโอกาสได้เสนอแนะในการกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียน 5. มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียน 6. สามารถสื่อสารวิสัยทัศน์ให้เป็นที่ยอมรับของเพื่อนร่วมงานเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ร่วม 7. มีแนวคิดในการนำวิสัยทัศน์ไปสู่การปฏิบัติได้จริง
3. การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์	3. เป็นผู้นำและเป็นแบบอย่างที่ดีในการจัดการเรียนรู้ 4. พัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียนไปสู่ผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง	8. ความสามารถในการพัฒนาตนเองและเพื่อนครูเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ของโรงเรียน 9. ความสามารถในการพัฒนางานเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ของโรงเรียน 10. เป็นผู้นำและเป็นแบบอย่างที่ดีในการจัดการเรียนรู้ 11. การจัดการเรียนรู้ได้อย่างเป็นระบบ ลำดับขั้นตอนและสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน 12. พัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียนไปสู่ผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ตาราง 12 (ต่อ)

องค์ประกอบที่ 2 การมีจินตนาการ		
องค์ประกอบย่อย	ตัวชี้วัด	
	การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ	ตัวชี้วัดพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู
1. ความคิดสร้างสรรค์	<p>9. ไม่เน้นระเบียบแบบแผน กติมากเกินไปจนยับยั้งความคิดใหม่ๆที่กำลังออกมา</p> <p>10. ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและสร้างสรรค์</p>	<p>13. ช่างคิด ช่างฝัน คิดนอกกรอบ บนพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์</p> <p>14. สร้างความเชื่อมั่นในสิ่งที่คิด ผลการคิดโดยปราศจากการลอกเลียนแบบ</p> <p>15. ไม่เน้นระเบียบแบบแผน กติมากเกินไปจนยับยั้งความคิดใหม่ๆที่กำลังออกมา</p> <p>16. มีความรับผิดชอบและมีระเบียบวินัยในการทำงานสูงบนพื้นฐานความเรียบง่าย</p> <p>17. มีการจัดการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ หลากหลาย น่าสนใจ</p> <p>18. มีการจัดการเรียนรู้โดยใช้ สื่อการสอน เทคนิคการสอนใหม่ๆ มาพัฒนางานการสอนให้มีประสิทธิภาพ</p> <p>19. มีการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจนผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง</p> <p>20. ร่วมกันกระตุ้นการใช้ปัญญาให้เพื่อนครูสร้างแนวคิดใหม่ๆ สร้างวิธีการใหม่ๆ ในการพัฒนาตนเองจนนำไปสู่การปฏิบัติจนเห็นผลเชิงประจักษ์</p> <p>21. สร้างบรรยากาศในการทำงานที่สบาย ผ่อนคลาย เป็นกันเอง และเชื่อมั่นว่าบรรยากาศที่สร้างจะทำให้เกิดความคิดใหม่</p> <p>22. ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและสร้างสรรค์</p> <p>23. มีความเต็มใจสร้างสรรค์งานให้มีคุณภาพเกินเป้าหมาย</p>

ตาราง 12 (ต่อ)

องค์ประกอบย่อย	ตัวชี้วัด	
	การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ	ตัวชี้วัดพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู
2. อารมณ์ขัน	-	24. มีความสุขกับการทำงานและมีพลังในการทำงานสูง
องค์ประกอบที่ 3 การมีแรงจูงใจ		
องค์ประกอบย่อย	ตัวชี้วัด	
	การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ	ตัวชี้วัดพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู
1. ความต้องการ	6. แสวงหาประสบการณ์และความรู้เพื่อเตรียมพร้อมในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ 7. ตั้งเป้าหมายที่ท้าทายความสามารถเพื่อให้เกิดความก้าวหน้าในการพัฒนางาน	25. มีความรัก ศรัทธาและตระหนักในการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ 26. แสวงหาประสบการณ์และความรู้เพื่อเตรียมพร้อมในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ 27. กระตือรือร้นมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานเพื่อให้ประสบความสำเร็จ 28. ได้รับการยอมรับนับถือจากชุมชนและสังคม 29. ได้รับผลตอบแทนหรือสวัสดิการที่ดี 30. ได้รับการสนับสนุนทรัพยากรในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ 31. สภาพแวดล้อมในการทำงานเอื้อต่อการปฏิบัติงาน
2. แรงขับ	8. สร้างแรงบันดาลใจให้เพื่อนร่วมงาน ดึงศักยภาพหรือความสามารถในตัวออกมาเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย	32. ตั้งเป้าหมายที่ท้าทายความสามารถเพื่อให้เกิดความก้าวหน้า ในการพัฒนางาน 33. สร้างแรงบันดาลใจให้เพื่อนร่วมงาน ดึงศักยภาพหรือความสามารถในตัวออกมาเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย 34. มีความสัมพันธ์อันดีระหว่างเพื่อนร่วมงานและร่วมกันพัฒนางานในหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ

ตาราง 12 (ต่อ)

องค์ประกอบที่ 4 ความยืดหยุ่น		
องค์ประกอบย่อย	ตัวชี้วัด	
	การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ	ตัวชี้วัดพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู
1. การปรับตัวเข้ากับสถานการณ์	5. คิดโดยพิจารณาอย่างรอบด้านไม่ยึดติดกับหลักเกณฑ์ใดหลักเกณฑ์หนึ่ง	35. เข้าใจตนเอง เพื่อนครู รวมถึงนักเรียน 36. ยอมรับความคิดเห็นที่ต่างในการปฏิบัติงาน 37. สามารถปรับตัวให้เข้ากับสมรรถนะของโลกที่เปลี่ยนไป 38. สามารถปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนรู้ให้เข้ากับสมรรถนะที่จำเป็นตามศตวรรษที่ 21 39. ปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี 40. จัดการเรียนการสอนให้ทันสมัยสอดคล้องกับเหตุการณ์ในปัจจุบัน
2. การคิดอิสระ	-	41. คิดโดยพิจารณาอย่างรอบด้านไม่ยึดติดกับหลักเกณฑ์ใดหลักเกณฑ์หนึ่ง 42. ปรับเปลี่ยนวิธีการสอน การใช้สื่อการสอน รวมทั้งการจัดบรรยากาศในการสอนให้เข้ากับบริบทหรือสภาพแวดล้อมนั้นๆ 43. มุ่งส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนรวมทั้งพัฒนาวิธีการวัดและประเมินผลให้มีความยืดหยุ่นตามสภาพและศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน

ตาราง 12 (ต่อ)

องค์ประกอบที่ 5 ความสามารถในการแก้ปัญหา		
องค์ประกอบย่อย	ตัวชี้วัด	
	การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ	ตัวชี้วัดพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู
1. สติปัญญา	11. มีความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์	44. มีความสามารถในการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ 45. ทำงานได้ดีในทุกสถานการณ์ แม้ในสถานการณ์ที่เกิดปัญหาขณะปฏิบัติงาน 46. สามารถแก้ไขปัญหาโดยใช้กระบวนการคิดเพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ อย่างเป็นระบบ 47. มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาของโรงเรียน
2. ประสบการณ์	12. ทำงานได้ดีในทุกสถานการณ์แม้ในสถานการณ์ที่เกิดปัญหาขณะปฏิบัติงาน 13. มองความล้มเหลวเป็นโอกาสการเรียนรู้ ความผิดพลาดที่เกิดขึ้นเพียงเล็กน้อย จะนำไปสู่การสร้างสรรคและนวัตกรรมใหม่ๆ	48. ศึกษาหาความรู้และนำเทคนิควิธีการจากการ ศึกษา มาเปรียบเทียบกับปัญหาที่มีอยู่เพื่อหาแนวทางแก้ไข 49. เป็นที่ปรึกษาและเป็นผู้ช่วยแก้ปัญหาหรือชี้แนะแนวทางให้กับครู นักเรียนและชุมชน 50. เชื่อว่าทุกปัญหาย่อมมีทางแก้ไขได้เสมอ 51. เข้าใจความขัดแย้งที่มักเกิดขึ้นกับภารกิจของโรงเรียนและพร้อมหาแนวทางแก้ไข 52. มองความล้มเหลวเป็นโอกาสการเรียนรู้ความผิดพลาดที่เกิดขึ้นเพียงเล็กน้อย จะนำไปสู่การสร้างสรรคและนวัตกรรมใหม่ๆ 53. สามารถทบทวนประสบการณ์ในอดีตเพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนางานในอนาคต

ตาราง 12 (ต่อ)

องค์ประกอบที่ 6 การปฏิบัติสู่เป้าหมาย		
องค์ประกอบย่อย	ตัวชี้วัด	
	การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ	ตัวชี้วัดพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู
1. ความสามารถภายใน ตัวบุคคล	-	54. มุ่งมั่นและริเริ่มพัฒนาตนเองไปสู่ครูมืออาชีพอย่างต่อเนื่อง 55. สนับสนุนและช่วยเหลือเพื่อนครูให้สามารถพัฒนาไปสู่ครูมืออาชีพ 56. ใช้เวลาในการจัดการกับงานอย่างมีประสิทธิภาพ 57. สร้างทางเลือกที่หลากหลายเพื่อพัฒนางาน 58. มีความคิดเชิงบวกเกี่ยวกับเป้าหมายในการพัฒนางานการสอน
2. การให้ข้อมูลย้อนกลับ	-	59. ตรวจสอบและติดตามผลการประเมินทุกครั้งและนำผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นมาใช้ประโยชน์ อย่างได้ผล
3. ความท้าทาย	14. มุ่งหวังพัฒนานักเรียนเพื่อเตรียมพร้อมเข้าสู่ ประชาคมอาเซียน	60. กำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนและมีความเป็นไปได้ 61. มองเห็นโอกาสการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเชี่ยวชาญของตน 62. มุ่งหวังพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตามหลักสูตรและสอดคล้องกับท้องถิ่น 63. มุ่งหวังพัฒนานักเรียนเพื่อเตรียมพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

จากตาราง 12 การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ องค์ประกอบของภาวะผู้นำ
 เชิงสร้างสรรค์ของครูประกอบด้วย 6 องค์ประกอบหลัก 13 องค์ประกอบย่อยและ
 เพิ่มเติม 14 ตัวชี้วัด วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา
 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน
 ได้วิธีการเพิ่มเติมอีก 5 วิธี คือ 1) การอบรมเชิงปฏิบัติการ 2) การสอนแนะ 3) การ
 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในกลุ่ม 4) การระดมสมอง และ 5) การวัดและประเมินผล

สรุปผลการสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูใน
 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาค
 ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบหลัก 13 องค์ประกอบย่อย
 63 ตัวชี้วัด วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา
 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน
 มี 7 วิธี ดังนี้ 1) การอบรมเชิงปฏิบัติการ 2) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในกลุ่ม
 3) การระดมความคิด 4) การสอนแนะ 5) การฝึกปฏิบัติจริง 6) การศึกษาด้วยตนเอง
 และ 7) การวัดและประเมินผล

จากการสรุปประเด็นการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 7 ท่าน เกี่ยวกับ
 องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา และวิธีการพัฒนา
 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ในขั้นตอนที่ 2 นี้
 ไปวิเคราะห์ร่วมกับขั้นตอนที่ 1 คือ การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไป
 เป็นกรอบแนวคิดในการจัดทำแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง เรื่อง
 รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาสภาพปฏิบัติและสภาพปัญหาภาวะผู้นำ

เชิงสร้างสรรค์ของครู

การวิจัย เรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู
ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ผู้วิจัยนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. ข้อมูลภูมิหลังกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นครูผู้สอนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน
ประกอบด้วย จังหวัดนครพนม มุกดาหาร สกลนคร หนองคาย หนองบัวลำภู
อุดรธานี เลย และบึงกาฬ จำนวน 379 คน ได้รับแบบสอบถามคืน 379 ฉบับ คิดเป็น
ร้อยละ 100 เมื่อตรวจสอบแบบสอบถามพบว่าแบบสอบถามที่ได้รับคืนมีความสมบูรณ์
สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้ทั้งหมด

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของข้อมูล ผู้วิจัย
นำเสนอตามลำดับดังนี้

2.1 ข้อมูลพื้นฐาน

2.2 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู

2.3 วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู

จากการวิจัย เรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์
ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

2.1 ข้อมูลพื้นฐาน

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจาก
ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ประกอบด้วย จังหวัดนครพนม มุกดาหาร สกลนคร
หนองคาย หนองบัวลำภู อุดรธานี เลย และบึงกาฬ จำแนกข้อมูลตามข้อมูล
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการ
ปฏิบัติงาน ขนาดของสถานศึกษา ดังตาราง 13

ตาราง 13 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกข้อมูลตามข้อมูลสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ขนาดของสถานศึกษา

ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ที่ตั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา		
นครพนม เขต 1	21	5.54
นครพนม เขต 2	21	5.54
บึงกาฬ	21	5.54
มุกดาหาร	22	5.82
เลย เขต 1	21	5.54
เลย เขต 2	21	5.54
เลย เขต 3	21	5.54
สกลนคร เขต 1	21	5.54
สกลนคร เขต 2	21	5.54
สกลนคร เขต 3	21	5.54
หนองคาย เขต 1	21	5.54
หนองคาย เขต 2	21	5.54
หนองบัวลำภู เขต 1	21	5.54
หนองบัวลำภู เขต 2	21	5.54
อุดรธานี เขต 1	21	5.54
อุดรธานี เขต 2	21	5.54
อุดรธานี เขต 3	21	5.54
อุดรธานี เขต 4	21	5.54
รวม	379	100.00
วุฒิการศึกษา		
1. ปริญญาตรี	209	55.10
2. ปริญญาโท	170	44.90
3. ปริญญาเอก	-	-
รวม	379	100.00

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ขนาดของสถานศึกษา		
1. เล็ก	181	47.80
2. กลาง	180	47.50
3. ใหญ่	18	4.70
	379	100.00
ระดับชั้นที่จัดการศึกษา		
1. ประถมศึกษา	309	81.50
2. ขยายโอกาสทางการศึกษา	70	18.50
รวม	379	100.00

จากตาราง 13 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเมื่อแยกตามสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา พบว่า ครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาละ 21 คน คิดเป็นร้อยละ 5.54 ยกเว้นสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 5.82 แยกตามวุฒิ การศึกษา พบว่า ส่วนมากเป็นครูผู้สอนที่มีวุฒิมัธยมศึกษาในระดับปริญญาตรีทาง การศึกษา จำนวน 209 คน คิดเป็นร้อยละ 55.10 และมีวุฒิมัธยมศึกษาในระดับปริญญาโท ทางการศึกษา จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 44.90 แยกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า เป็นครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดเล็กจำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 47.80 เป็นครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดกลางจำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 47.50 และเป็น ครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดใหญ่จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 4.70 แยกตามระดับชั้น ที่จัดการศึกษา พบว่า เป็นครูผู้สอนในระดับประถมศึกษา จำนวน 309 คน คิดเป็น ร้อยละ 81.50 และเป็นครูผู้สอนในระดับขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 18.50

2.2 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู

เพื่อต้องการทราบระดับการปฏิบัติและระดับปัญหาเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ผู้วิจัยจึงใช้แบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู ดังตาราง 14

ตาราง 14 ระดับการปฏิบัติภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู โดยรวมและรายด้าน

ด้านที่	ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา	ค่าสถิติ (N=379)		
		$\bar{X}$	S.D.	การแปลค่า
1	การมีวิสัยทัศน์	2.08	1.12	น้อย
2	การมีจินตนาการ	2.04	1.06	น้อย
3	การมีแรงจูงใจ	2.29	1.21	น้อย
4	ความยืดหยุ่น	2.23	1.23	น้อย
5	ความสามารถในการแก้ปัญหา	2.03	1.08	น้อย
6	การปฏิบัติสู่เป้าหมาย	2.16	1.09	น้อย
รวม		2.14	1.13	น้อย

จากตาราง 14 พบว่า ระดับการปฏิบัติภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับน้อยทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีแรงจูงใจ ($\bar{X} = 2.29$) ด้านความยืดหยุ่น ($\bar{X} = 2.23$) ด้านการปฏิบัติสู่เป้าหมาย ($\bar{X} = 2.16$) ด้านการมีวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 2.08$) ด้านการมีจินตนาการ ($\bar{X} = 2.04$) และด้านความสามารถในการแก้ปัญหา ($\bar{X} = 2.03$) ตามลำดับ

ตาราง 15 ระดับปัญหาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู โดยรวมและรายด้าน

ด้านที่	ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา	ค่าสถิติ (N=379)		
		$\bar{X}$	S.D.	การแปลค่า
1	การมีวิสัยทัศน์	4.24	1.03	มาก
2	การมีจินตนาการ	4.28	0.99	มาก
3	การมีแรงจูงใจ	4.17	1.02	มาก
4	ความยืดหยุ่น	4.15	1.04	มาก
5	ความสามารถในการแก้ปัญหา	4.23	1.01	มาก
6	การปฏิบัติสู่เป้าหมาย	4.19	1.00	มาก
รวม		4.21	1.02	มาก

จากตาราง 15 พบว่า ระดับปัญหาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีจินตนาการ ($\bar{X} = 4.28$) ด้านการมีวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.24$) ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา ($\bar{X} = 4.23$) ด้านการปฏิบัติสู่เป้าหมาย ($\bar{X} = 4.19$) ด้านการมีแรงจูงใจ ($\bar{X} = 4.17$) และด้านความยืดหยุ่น ($\bar{X} = 4.15$)

ตาราง 16 ระดับการปฏิบัติภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูด้านการมีวิสัยทัศน์
โดยรวมรายด้านและรายข้อ

ข้อที่	ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู ด้านการมีวิสัยทัศน์	ค่าสถิติ (N=379)		
		$\bar{X}$	S.D.	การแปลค่า
1	มองการณ์ไกลเห็นภาพที่พึงประสงค์ ในอนาคตภายนอก	2.02	1.09	น้อย
2	สามารถวิเคราะห์บริบท สภาพแวดล้อม ภายนอกโรงเรียนสู่ระบบการศึกษา	2.03	1.17	น้อย
3	สามารถวิเคราะห์บริบท สภาพแวดล้อม ภายในโรงเรียนสู่ระบบการศึกษา	2.09	1.10	น้อย
4	มีโอกาสได้เสนอแนะในการกำหนดวิสัยทัศน์ ของโรงเรียน	2.13	1.17	น้อย
5	มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ของ โรงเรียน	2.08	1.17	น้อย
6	สามารถสื่อสารวิสัยทัศน์ให้เป็นที่ยอมรับ ของเพื่อนร่วมงานเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ร่วม	2.12	1.08	น้อย
7	มีแนวคิดในการนำวิสัยทัศน์ไปสู่การปฏิบัติ ได้จริง	2.05	1.09	น้อย
8	ความสามารถในการพัฒนาตนเองและ เพื่อนครูเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ของโรงเรียน	2.12	1.05	น้อย
9	ความสามารถในการพัฒนางานเพื่อให้บรรลุ วิสัยทัศน์ของโรงเรียน	2.04	1.22	น้อย
10	เป็นผู้นำและเป็นแบบอย่างที่ดีในด้าน การจัดการเรียนรู้	2.07	1.12	น้อย
11	การจัดการเรียนรู้ได้อย่างเป็นระบบ ลำดับ ขั้นตอนและสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน	2.17	1.04	น้อย

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อที่	ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู ด้านการมีวิสัยทัศน์	ค่าสถิติ (N=379)		
		$\bar{X}$	S.D.	การแปลค่า
12	พัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียนไปสู่ ผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง	2.11	1.12	น้อย
	รวม	2.08	1.12	น้อย

จากตาราง 16 พบว่า ระดับการปฏิบัติภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูด้านวิสัยทัศน์ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับน้อยทั้ง 12 ข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การจัดการเรียนรู้ได้อย่างเป็นระบบ ลำดับขั้นตอนและสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน ($\bar{X} = 2.17$) มีโอกาสได้เสนอแนะในการกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียน ($\bar{X} = 2.13$) และความสามารถในการพัฒนาตนเองและเพื่อนครูเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ของโรงเรียน ($\bar{X} = 2.12$) ตามลำดับ

ตาราง 17 ระดับการปฏิบัติภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูด้านการมีจินตนาการ โดยรวม
รายด้านและรายข้อ

ข้อที่	ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู ด้านการมีจินตนาการ	ค่าสถิติ (N=379)		
		$\bar{X}$	S.D.	การแปลค่า
1	มีความสุขกับการทำงานและมีพลังในการทำงานสูง	1.95	1.13	น้อย
2	ช่างคิด ช่างฝัน คิดนอกกรอบบนพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์	2.01	1.00	น้อย
3	สร้างความเชื่อมั่นในสิ่งที่คิด ผลการคิดโดยปราศจากการลอกเลียนแบบ	2.04	1.06	น้อย
4	ไม่เน้นระเบียบแบบแผน กติกามากเกินไป จนยับยั้งความคิดใหม่ๆ ที่กำลังออกงาม	2.06	1.15	น้อย

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อที่	ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู ด้านการมีจินตนาการ	ค่าสถิติ (N=379)		
		$\bar{X}$	S.D.	การแปลค่า
5	มีความรับผิดชอบและมีระเบียบวินัยในการทำงานสูงบนพื้นฐานความเรียบง่าย	2.05	1.12	น้อย
6	มีการจัดการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์หลากหลาย น่าสนใจ	1.98	1.09	น้อย
7	มีการจัดการเรียนรู้โดยใช้ สื่อการสอน เทคนิคการสอนใหม่ๆ มาพัฒนางานการสอนให้มีประสิทธิภาพ	2.02	1.10	น้อย
8	มีการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจนผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง	2.14	0.97	น้อย
9	ร่วมกันกระตุ้นการใช้ปัญญาให้เพื่อนครู สร้างแนวคิดใหม่ๆ สร้างวิธีการใหม่ๆ ในการพัฒนาตนเองจนนำไปสู่การปฏิบัติจนเห็นผลเชิงประจักษ์	1.97	1.05	น้อย
10	สร้างบรรยากาศในการทำงานที่สบาย ผ่อนคลาย เป็นกันเอง และเชื่อมั่นว่าบรรยากาศที่สร้างจะทำให้เกิดความคิดใหม่	2.09	1.02	น้อย
11	ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและสร้างสรรค์	2.07	0.99	น้อย
12	มีความเต็มใจสร้างสรรค์งานให้มีคุณภาพเกินเป้าหมาย	2.10	1.09	น้อย
รวม		2.04	1.06	น้อย

จากตาราง 17 พบว่า ระดับการปฏิบัติภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูด้านการมีจินตนาการ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.04$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า

อยู่ในระดับน้อยทั้ง 12 ข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ มีการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจนผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 2.14$) มีความเต็มใจสร้างสรรค์งานให้มีคุณภาพเกินเป้าหมาย ($\bar{X} = 2.10$) และสร้างบรรยากาศในการทำงานที่สบาย ผ่อนคลาย เป็นกันเอง และเชื่อมั่นว่าบรรยากาศที่สร้างจะทำให้เกิดความคิดใหม่ ($\bar{X} = 2.09$) ตามลำดับ

ตาราง 18 ระดับการปฏิบัติภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูด้านการมีแรงจูงใจ โดยรวม
รายด้านและรายข้อ

ข้อที่	ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู ด้านการมีแรงจูงใจ	ค่าสถิติ (N=379)		
		$\bar{X}$	S.D.	การแปลค่า
1	มีความรัก ศรัทธาและตระหนักในการ พัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ	2.36	1.34	น้อย
2	ได้รับการยอมรับนับถือจากชุมชนและสังคม	2.33	1.27	น้อย
3	ได้รับผลตอบแทนหรือสวัสดิการที่ดี	2.30	1.22	น้อย
4	สภาพแวดล้อมในการทำงานเอื้อต่อ การปฏิบัติงาน	2.29	1.24	น้อย
5	ได้รับการสนับสนุนทรัพยากรในการ ปฏิบัติงานอย่างเต็มที่	2.23	1.16	น้อย
6	แสวงหาประสบการณ์และความรู้เพื่อ เตรียมพร้อมในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ	2.24	1.17	น้อย
7	ตั้งเป้าหมายที่ท้าทายความสามารถเพื่อให้ เกิดความก้าวหน้าในการพัฒนางาน	2.28	1.10	น้อย
8	กระตือรือร้น มุ่งมั่นในการปฏิบัติงานเพื่อให้ ประสบความสำเร็จ	2.34	1.22	น้อย
9	สร้างแรงบันดาลใจให้เพื่อนร่วมงาน ตั้งศักยภาพหรือความสามารถในตัวออกมา เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย	2.19	1.12	น้อย

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อที่	ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู ด้านการมีแรงจูงใจ	ค่าสถิติ (N=379)		
		$\bar{X}$	S.D.	การแปลค่า
10	มีความสัมพันธ์อันดีระหว่างเพื่อนร่วมงาน และร่วมกันพัฒนางานในหน้าที่อย่างเต็ม ความสามารถ	2.38	1.30	น้อย
รวม		2.29	1.21	น้อย

จากตาราง 18 พบว่า ระดับการปฏิบัติภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู
ด้านการมีแรงจูงใจ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.29$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า
อยู่ในระดับน้อยทั้ง 10 ข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ
มีความสัมพันธ์อันดีระหว่างเพื่อนร่วมงานและร่วมกันพัฒนางานในหน้าที่อย่างเต็ม
ความสามารถ ($\bar{X} = 2.38$) มีความรัก ศรัทธาและตระหนักในการพัฒนาริชาชีพครู
อยู่เสมอ ($\bar{X} = 2.36$) และกระตือรือร้น มุ่งมั่นในการปฏิบัติงานเพื่อให้ประสบความสำเร็จ
($\bar{X} = 2.34$) ตามลำดับ

ตาราง 19 ระดับการปฏิบัติภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูด้านความยืดหยุ่น โดยรวม
รายด้านและรายข้อ

ข้อที่	ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู ด้านความยืดหยุ่น	ค่าสถิติ (N=379)		
		$\bar{X}$	S.D.	การแปลค่า
1	เข้าใจตนเอง เพื่อนครู รวมถึงนักเรียน	2.23	1.32	น้อย
2	คิดโดยพิจารณาอย่างรอบด้าน ไม่ยึดติด กับหลักเกณฑ์ใดหลักเกณฑ์หนึ่ง	2.19	1.18	น้อย
3	ยอมรับความคิดเห็นที่ต่างในการปฏิบัติงาน	2.24	1.27	น้อย
4	สามารถปรับตัวให้เข้ากับสมรรถนะของโลก ที่เปลี่ยนแปลงไป	2.20	1.25	น้อย

ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อที่	ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู ด้านความยืดหยุ่น	ค่าสถิติ (N=379)		
		$\bar{X}$	S.D.	การแปลค่า
5	สามารถปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนรู้ให้ เข้ากับสมรรถนะที่จำเป็นตามศตวรรษที่ 21	2.19	1.23	น้อย
6	ปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี	2.23	1.22	น้อย
7	จัดการเรียนการสอนให้ทันสมัยสอดคล้อง กับเหตุการณ์ในปัจจุบัน	2.22	1.23	น้อย
8	ปรับเปลี่ยนวิธีการสอน การใช้สื่อการสอน รวมทั้งการจัดบรรยากาศในการสอน ให้เข้ากับบริบทหรือสภาพแวดล้อมนั้นๆ	2.29	1.14	น้อย
9	มุ่งส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนรวมทั้ง พัฒนาวิธีการวัดและประเมินผลให้มีความ ยืดหยุ่นตามสภาพและศักยภาพของผู้เรียน แต่ละคน	2.25	1.21	น้อย
รวม		2.23	1.23	น้อย

จากตาราง 19 พบว่า ระดับการปฏิบัติภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูด้านความยืดหยุ่น โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.23$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับน้อยทั้ง 9 ข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกคือ ปรับเปลี่ยนวิธีการสอน การใช้สื่อการสอน รวมทั้งการจัดบรรยากาศในการสอนให้เข้ากับบริบทหรือสภาพแวดล้อมนั้นๆ ($\bar{X} = 2.29$) มุ่งส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนรวมทั้งพัฒนาวิธีการวัดและประเมินผลให้มีความยืดหยุ่นตามสภาพและศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน ($\bar{X} = 2.25$) และยอมรับความคิดเห็นที่ต่างในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 2.24$) ตามลำดับ

ตาราง 20 ระดับการปฏิบัติภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูด้านความสามารถ
ในการแก้ปัญหา โดยรวมรายด้านและรายข้อ

ข้อที่	ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา	ค่าสถิติ (N=379)		
		$\bar{X}$	S.D.	การแปลค่า
1	มีความสามารถในการแก้ปัญหา เชิงสร้างสรรค์	1.95	1.12	น้อย
2	ทำงานได้ดีในทุกสถานการณ์ แม้ใน สถานการณ์ที่เกิดปัญหาขณะปฏิบัติงาน	1.98	1.05	น้อย
3	มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการแก้ไข ปัญหาของโรงเรียน	2.07	1.22	น้อย
4	ศึกษาหาความรู้และนำเทคนิควิธีการ จากการศึกษามาเปรียบเทียบกับปัญหา ที่มีอยู่เพื่อหาแนวทางแก้ไข	2.05	1.16	น้อย
5	สามารถแก้ไขปัญหโดยใช้กระบวนการคิด เพื่อแก้ไขปัญหานั้นๆ อย่างเป็นระบบ	2.00	1.05	น้อย
6	เป็นที่ปรึกษาและเป็นผู้ช่วยแก้ปัญหาหรือ ชี้แนะแนวทางให้กับครู นักเรียนและชุมชน	2.10	1.11	น้อย
7	เชื่อว่าทุกปัญหาย่อมมีทางแก้ไขได้เสมอ	2.12	1.04	น้อย
8	เข้าใจความขัดแย้งที่มักเกิดขึ้นกับภารกิจ ของโรงเรียนและพร้อมหาแนวทางแก้ไข	1.97	1.06	น้อย
9	มองความล้มเหลวเป็นโอกาสการเรียนรู้ ความผิดพลาดที่เกิดขึ้นเพียงเล็กน้อยจะ นำไปสู่การสร้างสรรค์และนวัตกรรมใหม่ๆ	2.01	1.02	น้อย
10	สามารถทบทวนประสบการณ์ในอดีตเพื่อใช้ เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนางาน ในอนาคต	2.03	0.99	น้อย
รวม		2.03	1.08	น้อย

จากตาราง 20 พบว่า ระดับการปฏิบัติภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.03$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับน้อยทั้ง 10 ข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ เชื่อว่าทุกปัญหาย่อมมีทางแก้ไขได้เสมอ ($\bar{X} = 2.12$) เป็นที่ปรึกษาและเป็นผู้ช่วยแก้ปัญหาหรือชี้แนะแนวทางให้กับครู นักเรียนและชุมชน ($\bar{X} = 2.10$) และมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาของโรงเรียน ($\bar{X} = 2.07$) ตามลำดับ

ตาราง 21 ระดับการปฏิบัติภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูด้านการปฏิบัติสู่เป้าหมาย โดยรวมรายด้านและรายข้อ

ข้อที่	ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู ด้านการปฏิบัติสู่เป้าหมาย	ค่าสถิติ (N=379)		
		$\bar{X}$	S.D.	การแปลค่า
1	มุ่งมั่นและริเริ่มพัฒนาตนไปสู่ครูมืออาชีพอย่างต่อเนื่อง	2.20	1.12	น้อย
2	สนับสนุนและช่วยเหลือเพื่อนครูให้สามารถพัฒนาไปสู่ครูมืออาชีพ	2.02	1.05	น้อย
3	กำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนและมีความเป็นไปได้	2.05	1.07	น้อย
4	มองเห็นโอกาสการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเชี่ยวชาญของตน	2.24	1.11	น้อย
5	ใช้เวลาในการจัดการกับงานอย่างมีประสิทธิภาพ	2.23	1.09	น้อย
6	สร้างทางเลือกที่หลากหลายเพื่อพัฒนางาน	2.19	1.05	น้อย
7	มีความคิดเชิงบวกเกี่ยวกับเป้าหมายในการพัฒนางานการสอน	2.26	1.17	น้อย
8	ตรวจสอบและติดตามผลการประเมินทุกครั้งและนำผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นมาใช้ประโยชน์อย่างได้ผล	2.06	1.12	น้อย
9	มุ่งหวังพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตามหลักสูตรและสอดคล้องกับท้องถิ่น	2.18	1.04	น้อย

ตาราง 21 (ต่อ)

ข้อที่	ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู ด้านการปฏิบัติสู่เป้าหมาย	ค่าสถิติ (N=379)		
		$\bar{X}$	S.D.	การแปลค่า
10	มุ่งหวังพัฒนานักเรียนเพื่อเตรียมพร้อมเข้าสู่ ประชาคมอาเซียน	2.15	1.03	น้อย
รวม		2.16	1.09	น้อย

จากตาราง 21 พบว่า ระดับการปฏิบัติภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูด้านการปฏิบัติสู่เป้าหมาย โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.16$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับน้อยทั้ง 10 ข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกคือ มีความคิดเชิงบวกเกี่ยวกับเป้าหมายในการพัฒนางานการสอน ($\bar{X} = 2.26$) มองเห็นโอกาสการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเชี่ยวชาญของตน ($\bar{X} = 2.24$) และมุ่งมั่นและริเริ่มพัฒนาตนไปสู่ครูมืออาชีพอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 2.20$) ตามลำดับ

ตาราง 22 ระดับปัญหาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูด้านการมีวิสัยทัศน์ โดยรวม
รายด้านและรายข้อ

ข้อที่	ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู ด้านการมีวิสัยทัศน์	ค่าสถิติ (N=379)		
		$\bar{X}$	S.D.	การแปลค่า
1	มองการณ์ไกลเห็นภาพที่พึงประสงค์ ในอนาคตภายนอก	4.05	0.95	มาก
2	สามารถวิเคราะห์บริบท สภาพแวดล้อม ภายนอกโรงเรียนสู่ระบบการศึกษา	4.33	0.97	มาก
3	สามารถวิเคราะห์บริบท สภาพแวดล้อม ภายในโรงเรียนสู่ระบบการศึกษา	4.23	1.10	มาก
4	มีโอกาสได้เสนอแนะในการกำหนดวิสัยทัศน์ ของโรงเรียน	3.98	1.07	มาก
5	มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ของ โรงเรียน	4.23	1.05	มาก

ตาราง 22 (ต่อ)

ข้อที่	ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู ด้านวิสัยทัศน์	ค่าสถิติ (N=379)		
		$\bar{X}$	S.D.	การแปลค่า
6	สามารถสื่อสารวิสัยทัศน์ให้เป็นที่ยอมรับ ของเพื่อนร่วมงานเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ร่วม	4.26	1.04	มาก
7	มีแนวคิดในการนำวิสัยทัศน์ไปสู่การปฏิบัติ ได้จริง	4.39	1.03	มาก
8	ความสามารถในการพัฒนาตนเองและ เพื่อนครูเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ของโรงเรียน	4.47	1.08	มาก
9	ความสามารถในการพัฒนางานเพื่อให้บรรลุ วิสัยทัศน์ของโรงเรียน	4.31	1.01	มาก
10	เป็นผู้นำและเป็นแบบอย่างที่ดีในด้าน การจัดการเรียนรู้	4.25	0.99	มาก
11	การจัดการเรียนรู้ได้อย่างเป็นระบบ ลำดับ ขั้นตอนและสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน	4.18	1.04	มาก
12	พัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียนไปสู่ ผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง	4.22	1.02	มาก
รวม		4.24	1.03	มาก

จากตาราง 22 พบว่า ระดับปัญหาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูด้าน
วิสัยทัศน์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ใน
ระดับมากที่สุด 12 ข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ
ความสามารถในการพัฒนาตนเองและเพื่อนครูเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ของโรงเรียน
($\bar{X} = 4.47$) มีแนวคิดในการนำวิสัยทัศน์ไปสู่การปฏิบัติได้จริง ($\bar{X} = 4.39$) และสามารถ
วิเคราะห์บริบทสภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียนสู่ระบบการศึกษา ($\bar{X} = 4.33$) ตามลำดับ

ตาราง 23 ระดับปัญหาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูด้านการมีจินตนาการ
โดยรวมรายด้านและรายข้อ

ข้อที่	ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู ด้านการมีจินตนาการ	ค่าสถิติ (N=379)		
		$\bar{X}$	S.D.	การแปลค่า
1	มีความสุขกับการทำงานและมีพลังในการทำงานสูง	4.03	0.92	มาก
2	ช่างคิด ช่างฝัน คิดนอกกรอบบนพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์	4.36	0.99	มาก
3	สร้างความเชื่อมั่นในสิ่งที่คิด ผลการคิดโดยปราศจากการลอกเลียนแบบ	4.39	0.95	มาก
4	ไม่เน้นระเบียบแบบแผน กติกามากเกินไป จนยับยั้งความคิดใหม่ๆ ที่กำลังออกมา	4.14	1.02	มาก
5	มีความรับผิดชอบและมีระเบียบวินัยในการทำงานสูงบนพื้นฐานความเรียบง่าย	4.32	0.96	มาก
6	มีการจัดการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์หลากหลาย น่าสนใจ	4.47	1.02	มาก
7	มีการจัดการเรียนรู้โดยใช้ สื่อการสอน เทคนิคการสอนใหม่ๆ มาพัฒนางานการสอนให้มีประสิทธิภาพ	4.35	1.03	มาก
8	มีการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จนผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง	4.28	0.97	มาก
9	ร่วมกันกระตุ้นการใช้ปัญญาให้เพื่อนครู สร้างแนวคิดใหม่ๆ สร้างวิธีการใหม่ๆ ในการพัฒนาตนเองจนนำไปสู่การปฏิบัติ จนเห็นผลเชิงประจักษ์	4.37	1.03	มาก
10	สร้างบรรยากาศในการทำงานที่สบาย ผ่อนคลาย เป็นกันเอง และเชื่อมั่นว่าบรรยากาศที่สร้างจะทำให้เกิดความคิดใหม่	4.23	1.04	มาก

ตาราง 23 (ต่อ)

ข้อที่	ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู ด้านการมีจินตนาการ	ค่าสถิติ (N=379)		
		$\bar{X}$	S.D.	การแปลค่า
11	ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและสร้างสรรค์	4.18	0.99	ระดับมาก
12	มีความเต็มใจสร้างสรรค์งานให้มีคุณภาพเกินเป้าหมาย	4.22	0.96	ระดับมาก
รวม		4.28	0.99	ระดับมาก

จากตาราง 23 พบว่า ระดับปัญหาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูด้านการมีจินตนาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 12 ข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ มีการจัดการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ หลากหลาย น่าสนใจ ($\bar{X} = 4.47$) สร้างความเชื่อมั่นในสิ่งที่คิด ผลการคิด โดยปราศจากการลอกเลียนแบบ ($\bar{X} = 4.39$) ร่วมกันกระตุ้นการใช้ปัญญาให้เพื่อนครูสร้างแนวคิดใหม่ๆ สร้างวิธีการใหม่ๆ ในการพัฒนาตนเองจนนำไปสู่การปฏิบัติจนเห็นผลเชิงประจักษ์ ($\bar{X} = 4.36$) ตามลำดับ

ตาราง 24 ระดับปัญหาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูด้านการมีแรงจูงใจ โดยรวม
รายด้านและรายข้อ

ข้อที่	ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู ด้านการมีแรงจูงใจ	ค่าสถิติ (N=379)		
		$\bar{X}$	S.D.	การแปลค่า
1	มีความรัก ศรัทธาและตระหนักในการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ	3.46	1.03	ปานกลาง
2	ได้รับการยอมรับนับถือจากชุมชนและสังคม	3.98	1.02	ปานกลาง
3	ได้รับผลตอบแทนหรือสวัสดิการที่ดี	4.35	1.11	มาก

ตาราง 24 (ต่อ)

ข้อที่	ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู ด้านการมีแรงจูงใจ	ค่าสถิติ (N=379)		
		$\bar{X}$	S.D.	การแปลค่า
4	สภาพแวดล้อมในการทำงานเอื้อต่อ การปฏิบัติงาน	4.28	1.04	มาก
5	ได้รับการสนับสนุนทรัพยากรในการ ปฏิบัติงานอย่างเต็มที่	4.37	1.05	มาก
6	แสวงหาประสบการณ์และความรู้เพื่อ เตรียมพร้อมในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ	4.22	0.97	มาก
7	ตั้งเป้าหมายที่ท้าทายความสามารถเพื่อให้ เกิดความก้าวหน้าในการพัฒนางาน	4.28	1.01	มาก
8	กระตือรือร้น มุ่งมั่นในการปฏิบัติงานเพื่อให้ ประสบความสำเร็จ	4.26	1.02	มาก
9	สร้างแรงบันดาลใจให้เพื่อนร่วมงาน ดึงศักยภาพหรือความสามารถในตัวออกมา เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย	4.27	1.01	มาก
10	มีความสัมพันธ์อันดีระหว่างเพื่อนร่วมงาน และร่วมกันพัฒนางานในหน้าที่อย่างเต็ม ความสามารถ	4.22	0.98	มาก
รวม		4.17	1.02	มาก

จากตาราง 24 พบว่า ระดับปัญหาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูด้านการมีแรงจูงใจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 10 ข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ได้รับการสนับสนุนทรัพยากรในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ ($\bar{X} = 4.37$) ได้รับผลตอบแทนหรือสวัสดิการที่ดี ($\bar{X} = 4.35$) ตั้งเป้าหมายที่ท้าทายความสามารถเพื่อให้เกิดความก้าวหน้าในการพัฒนางาน ($\bar{X} = 4.28$) ตามลำดับ

ตาราง 25 ระดับปัญหาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูด้านความยืดหยุ่น โดยรวม
รายด้านและรายข้อ

ข้อที่	ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู ด้านความยืดหยุ่น	ค่าสถิติ (N=379)		
		$\bar{X}$	S.D.	การแปลค่า
1	เข้าใจตนเอง เพื่อนครู รวมถึงนักเรียน	4.15	1.02	มาก
2	คิดโดยพิจารณาอย่างรอบด้าน ไม่ยึดติด กับหลักเกณฑ์ใดหลักเกณฑ์หนึ่ง	4.17	1.07	มาก
3	ยอมรับความคิดเห็นที่ต่างในการปฏิบัติงาน	4.12	1.03	มาก
4	สามารถปรับตัวให้เข้ากับสมรรถนะของโลก ที่เปลี่ยนไป	4.19	0.96	มาก
5	สามารถปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนรู้ให้เข้า กับสมรรถนะที่จำเป็นตามศตวรรษที่ 21	4.23	0.97	มาก
6	ปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงอย่าง รวดเร็วของเทคโนโลยี	4.13	1.09	มาก
7	จัดการเรียนการสอนให้ทันสมัยสอดคล้อง กับเหตุการณ์ในปัจจุบัน	4.09	1.05	มาก
8	ปรับเปลี่ยนวิธีการสอน การใช้สื่อการสอน รวมทั้งการจัดบรรยากาศในการสอนให้เข้า กับบริบทหรือสภาพแวดล้อมนั้นๆ	4.20	1.04	มาก
9	มุ่งส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนรวมทั้ง พัฒนาวิธีการวัดและประเมินผลให้มีความ ยืดหยุ่นตามสภาพและศักยภาพของผู้เรียน แต่ละคน	4.11	1.10	มาก
รวม		4.15	1.04	มาก

จากตาราง 25 พบว่า ระดับปัญหาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูด้านความยืดหยุ่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 9 ข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ สามารถปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนรู้ให้เข้ากับสมรรถนะที่จำเป็นตามศตวรรษที่ 21 ($\bar{X} = 4.23$) ปรับเปลี่ยนวิธีการสอน การใช้สื่อการสอน รวมทั้งการจัดบรรยากาศในการสอนให้เข้ากับบริบทหรือสภาพแวดล้อมนั้นๆ ($\bar{X} = 4.20$) และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสมรรถนะของโลกที่เปลี่ยนไป ($\bar{X} = 4.19$) ตามลำดับ

ตาราง 26 ระดับปัญหาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูด้านความสามารถในการแก้ปัญหา โดยรวมรายด้านและรายข้อ

ข้อที่	ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูด้านความสามารถในการแก้ปัญหา	ค่าสถิติ (N=379)		
		$\bar{X}$	S.D.	การแปลค่า
1	มีความสามารถในการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์	4.13	0.98	มาก
2	ทำงานได้ดีในทุกสถานการณ์ แม้ในสถานการณ์ที่เกิดปัญหาขณะปฏิบัติงาน	4.17	0.97	มาก
3	มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาของโรงเรียน	4.22	1.04	มาก
4	ศึกษาหาความรู้และนำเทคนิควิธีการจากการศึกษามาเปรียบเทียบกับปัญหาที่มีอยู่เพื่อหาแนวทางแก้ไข	4.32	0.96	มาก
5	สามารถแก้ไขปัญหาโดยใช้กระบวนการคิดเพื่อแก้ไขปัญหานั้นๆ อย่างเป็นระบบ	4.36	1.03	มาก
6	เป็นที่ปรึกษาและเป็นผู้ช่วยแก้ปัญหาหรือชี้แนะแนวทางให้กับครู นักเรียนและชุมชน	4.24	1.04	มาก
7	เชื่อว่าทุกปัญหาย่อมมีทางแก้ไขได้เสมอ	4.18	1.06	มาก
8	เข้าใจความขัดแย้งที่มักเกิดขึ้นกับภารกิจของโรงเรียนและพร้อมหาแนวทางแก้ไข	4.26	1.02	มาก

ตาราง 26 (ต่อ)

ข้อที่	ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา	ค่าสถิติ (N=379)		
		$\bar{X}$	S.D.	การแปลค่า
9	มองความล้มเหลวเป็นโอกาสการเรียนรู้ ความผิดพลาดที่เกิดขึ้นเพียงเล็กน้อยจะ นำไปสู่การสร้างสรรคและนวัตกรรมใหม่ๆ	4.29	0.98	มาก
10	สามารถทบทวนประสบการณ์ในอดีตเพื่อใช้ เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนางาน ในอนาคต	4.15	1.02	มาก
รวม		4.23	1.01	มาก

จากตาราง 26 พบว่า ระดับปัญหาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 10 ข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ สามารถแก้ไขปัญหโดยใช้กระบวนการคิดเพื่อแก้ไขปัญหานั้นๆ อย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.36$) ศึกษาหาความรู้และนำเทคนิควิธีการจากการศึกษามา เปรียบเทียบกับปัญหาที่มีอยู่เพื่อหาแนวทางแก้ไข ($\bar{X} = 4.32$) และมองความล้มเหลวเป็นโอกาสการเรียนรู้ ความผิดพลาดที่เกิดขึ้นเพียงเล็กน้อยจะนำไปสู่การสร้างสรรคและนวัตกรรมใหม่ๆ ($\bar{X} = 4.29$) ตามลำดับ

ตาราง 27 ระดับปัญหาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูด้านการปฏิบัติสู่เป้าหมาย โดยรวมรายด้านและรายข้อ

ข้อที่	ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู ด้านการปฏิบัติสู่เป้าหมาย	ค่าสถิติ (N=379)		
		$\bar{X}$	S.D.	การแปลค่า
1	มุ่งมั่นและริเริ่มพัฒนาตนเองไปสู่ครูมืออาชีพอย่างต่อเนื่อง	4.19	0.97	มาก
2	สนับสนุนและช่วยเหลือเพื่อนครูให้สามารถพัฒนาไปสู่ครูมืออาชีพ	4.11	1.04	มาก
3	กำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนและมีความเป็นไปได้	4.22	1.05	มาก
4	มองเห็นโอกาสการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเชี่ยวชาญของตน	4.24	1.07	มาก
5	ใช้เวลาในการจัดการกับงานอย่างมีประสิทธิภาพ	4.19	0.94	มาก
6	สร้างทางเลือกที่หลากหลายเพื่อพัฒนางาน	4.20	1.02	มาก
7	มีความคิดเชิงบวกเกี่ยวกับเป้าหมายในการพัฒนางานการสอน	4.13	0.97	มาก
8	ตรวจสอบและติดตามผลการประเมินทุกครั้งและนำผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นมาใช้ประโยชน์อย่างได้ผล	4.15	1.02	มาก
9	มุ่งหวังพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตามหลักสูตรและสอดคล้องกับท้องถิ่น	4.07	0.92	มาก
10	มุ่งหวังพัฒนานักเรียนเพื่อเตรียมพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	4.18	0.95	มาก
รวม		4.19	1.00	มาก

จากตาราง 27 พบว่า ระดับปัญหาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูด้านการปฏิบัติสู่เป้าหมาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า

อยู่ในระดับมากที่สุด 10 ข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ มองเห็นโอกาสการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเชี่ยวชาญของตน ($\bar{X} = 4.24$) กำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนและมีความเป็นไปได้ ($\bar{X} = 4.22$) และสร้างทางเลือกที่หลากหลายเพื่อพัฒนางาน ($\bar{X} = 4.20$) ตามลำดับ

ตาราง 28 ความสำคัญของวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ลำดับที่	วิธีการพัฒนา	$\bar{X}$	S.D.
1	การอบรมเชิงปฏิบัติการ	4.43	1.06
2	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในกลุ่ม	4.40	0.83
3	การระดมความคิด	4.38	0.99
4	การสอนแนะ	4.22	0.71
5	การฝึกปฏิบัติจริง	4.15	1.02
6	การศึกษาด้วยตนเอง	4.02	0.94
7	การวัดและประเมินผล	4.10	0.86

จากตาราง 28 ความสำคัญของวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา ของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 379 คน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การอบรมเชิงปฏิบัติการ ($\bar{X} = 4.43$) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในกลุ่ม ($\bar{X} = 4.40$) การระดมความคิด ($\bar{X} = 4.38$) การสอนแนะ ($\bar{X} = 4.22$) การฝึกปฏิบัติจริง ($\bar{X} = 4.15$) การวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 4.10$) และการศึกษาด้วยตนเอง ($\bar{X} = 4.02$) ตามลำดับ

จากการศึกษาสภาพปฏิบัติ สภาพปัญหาและวิธีในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ด้านการมีจินตนาการ และด้านที่มีปัญหามากที่สุด คือ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา ส่วนวิธีในการพัฒนาภาวะผู้นำที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ การอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยให้ชั่วโมงในการอบรมด้านที่มีสภาพปฏิบัติน้อยและปัญหามาก และการ

นำไปฝึกปฏิบัติจริงในระยะที่ 2 ให้เวลามากที่สุด นำไปสู่การยกร่างและสร้างเป็นรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

ตอนที่ 4 ผลการร่างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากระยะที่ 1 มาร่างและสร้างเป็นรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญคือ หลักการของรูปแบบ ความมุ่งหมายของรูปแบบ เนื้อหาของรูปแบบ กระบวนการของรูปแบบ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล ได้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา

(ร่าง) รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

หลักการของรูปแบบ

รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน เป็นกิจกรรมที่ใช้พัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา โดยได้ กำหนดให้มีหลักการของรูปแบบ ดังนี้

1. การอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยให้ผู้เข้าร่วมอบรมมีส่วนร่วมในกิจกรรมและลงมือปฏิบัติจริง
2. ผู้เข้ารับการอบรมได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระดมความคิดและอภิปรายร่วมกัน
3. ผู้เข้ารับการอบรมได้เรียนรู้จากกระบวนการสอนแนะอย่างเป็นระบบ
4. ใช้กระบวนการฝึกอบรมโดยเทคนิคที่หลากหลาย เพื่อจะนำไปสู่การเรียนรู้และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

ความมุ่งหมายของรูปแบบ

ด้วยรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน เป็นกิจกรรมที่ใช้พัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา โดยได้ กำหนดความมุ่งหมายของรูปแบบ ดังนี้

1. เพื่อให้มีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. เพื่อให้เกิดความตระหนักและเจตคติที่ดีต่อรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. เพื่อให้มีการพัฒนาพฤติกรรมและทักษะปฏิบัติที่ดีต่อรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เนื้อหาของรูปแบบ

เนื้อหาของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดให้มีเนื้อหาที่มีความสัมพันธ์กัน ประกอบด้วย

- ชุดที่ 1 การมีวิสัยทัศน์
- ชุดที่ 2 การมีจินตนาการ
- ชุดที่ 3 การมีแรงจูงใจ
- ชุดที่ 4 ความยืดหยุ่น
- ชุดที่ 5 ความสามารถในการแก้ปัญหา
- ชุดที่ 6 การปฏิบัติสู่เป้าหมาย

กระบวนการของรูปแบบ

กระบวนการของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน กำหนดไว้ 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ

ประกอบด้วยกิจกรรม ดังนี้

1. พบปะ สนทนา แนะนำ อธิบายเนื้อหากิจกรรมในชุดการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู โดยผู้วิจัยพบปะสนทนากับครูผู้ร่วมวิจัย แลกเปลี่ยนเรียนรู้สร้างความคุ้นเคย

2. การประเมินผลก่อนการศึกษาชุดการพัฒนาภาวะผู้นำเชิง

สร้างสรรค์ของครู ประเมินผลโดยแบบประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู โดยวิจัยขอความร่วมมือกับครูผู้ร่วมวิจัยในการตอบแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อเก็บข้อมูลก่อนการศึกษาชุดการพัฒนาผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู

3. อบรมเชิงปฏิบัติการ ผู้วิจัยมอบเอกสารสำหรับค้นคว้า คือ ชุดการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู ประกอบด้วยคู่มือการใช้และชุดการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู จำนวน 6 ชุด ให้ครูผู้ร่วมวิจัยนำไปศึกษา

ระยะที่ 2 การฝึกปฏิบัติจริง

ครูผู้สอนนำไปฝึกปฏิบัติจริงในสถานศึกษาพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูทั้ง 6 ด้าน

ระยะที่ 3 การประเมินผล

ในการประเมินผลการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วยกิจกรรม ดังนี้
 เชิงสร้างสรรค์ของครู โดยการประเมินผลการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู ดังนี้

1. แบบสอบถามคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู โดยผู้วิจัยสร้างขึ้น ผู้ให้ข้อมูลคือ ครู ประเมินตนเอง โดยจะประเมินก่อน/หลัง ศึกษาชุดการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู

2. แบบประเมินความรู้ความเข้าใจในภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู โดยครูผู้ร่วมวิจัยทำแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ ก่อน/หลัง ศึกษาชุดการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู

3. แบบสอบถามความพึงพอใจในผลการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู โดยครูผู้ร่วมวิจัยทำแบบสอบถามความพึงพอใจหลัง ศึกษาชุดการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู

4. สรุปผล ผู้วิจัยสรุปผลการทดลองการใช้เครื่องมือ หลังจากที่ได้ดำเนินการทุกขั้นตอน ถ้าผลการประเมินไม่ผ่านให้นำกลับไปทบทวนอีกครั้ง หากผ่านให้ดำเนินการเป็นรูปแบบการพัฒนาฉบับสมบูรณ์ต่อไป

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

สื่อที่ใช้ประกอบรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ประกอบด้วย

1. คู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน จำนวน 1 เล่ม
2. เอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน จำนวน 6 ชุด
3. วีดิทัศน์
4. วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องเขียน เช่น ปากกา ดินสอ กระดาษฟลิปชาร์ต
5. Powerpoint, เครื่องฉายภาพ

การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ดำเนินการดังนี้

1. การอบรมเชิงปฏิบัติการ มีการประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำ
เชิงสร้างสรรค์ของครูในระยะก่อนการพัฒนา โดยใช้แบบวัดพฤติกรรมภาวะผู้นำ
เชิงสร้างสรรค์ของครูทั้ง 6 ด้าน คือ การมีวิสัยทัศน์ การมีจินตนาการ การมีแรงจูงใจ
ความยืดหยุ่น ความสามารถในการแก้ปัญหาและการปฏิบัติสู่เป้าหมาย
2. การฝึกปฏิบัติจริง มีการประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์
ของครูในสัปดาห์ที่ 3 โดยใช้แบบวัดพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู

ตอนที่ 5 ผลการพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู

ผลการพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

1.2 ผลการประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบการพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน วิเคราะห์ได้จากการตอบแบบประเมินของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 7 ท่าน โดยพิจารณาตามความเหมาะสมของรูปแบบ คือ หลักการของรูปแบบ ความมุ่งหมายของรูปแบบ เนื้อหาของรูปแบบ กระบวนการของรูปแบบ สื่อ/แหล่งเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล ดังตาราง 29

ตาราง 29 ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1. หลักการของรูปแบบ	4.86	0.38	มากที่สุด
2. ความมุ่งหมายของรูปแบบ	4.71	0.49	มากที่สุด
3. เนื้อหาของรูปแบบ	4.86	0.38	มากที่สุด
4. กระบวนการของรูปแบบ	4.86	0.38	มากที่สุด
5. สื่อ/แหล่งเรียนรู้	4.71	0.49	มากที่สุด
6. การวัดและประเมินผล	4.86	0.38	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.81	0.42	มากที่สุด

จากตาราง 29 ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

($\bar{X} = 4.81$) พิจารณารายด้านเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ หลักการของรูปแบบ ($\bar{X} = 4.86$) เนื้อหาของรูปแบบ ($\bar{X} = 4.86$) กระบวนการของรูปแบบ ($\bar{X} = 4.86$) การวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 4.86$) ความมุ่งหมายของรูปแบบ ($\bar{X} = 4.71$) และสื่อ/แหล่งการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.71$) ตามลำดับ

1.3 ผลการประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบการพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน วิเคราะห์ได้จากการตอบแบบประเมินของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 7 ท่าน โดยพิจารณาตามความเหมาะสมของเอกสารประกอบการพัฒนา ดังตาราง 30

ตาราง 30 ผลการประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
ชุดที่ 1 การมีวิสัยทัศน์			
1. วัตถุประสงค์	5.00	0.00	มากที่สุด
2. เนื้อหา	5.00	0.00	มากที่สุด
3. ระยะเวลา	5.00	0.00	มากที่สุด
4. วิธีการพัฒนา	5.00	0.00	มากที่สุด
5. กิจกรรมประกอบการพัฒนา	5.00	0.00	มากที่สุด
6. สื่อ/แหล่งเรียนรู้	4.86	0.38	มากที่สุด
7. เอกสารอ้างอิง	4.86	0.38	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.96	0.11	มากที่สุด
ชุดที่ 2 การมีจินตนาการ			
1. วัตถุประสงค์	5.00	0.00	มากที่สุด
2. เนื้อหา	5.00	0.00	มากที่สุด
3. ระยะเวลา	5.00	0.00	มากที่สุด
4. วิธีการพัฒนา	4.86	0.38	มากที่สุด

ตาราง 30 (ต่อ)

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
5. กิจกรรมประกอบการพัฒนา	5.00	0.00	มากที่สุด
6. สื่อ/แหล่งเรียนรู้	4.86	0.38	มากที่สุด
7. เอกสารอ้างอิง	4.86	0.38	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.94	0.16	มากที่สุด
ชุดที่ 3 การมีแรงจูงใจ			
1. วัตถุประสงค์	5.00	0.00	มากที่สุด
2. เนื้อหา	5.00	0.00	มากที่สุด
3. ระยะเวลา	5.00	0.00	มากที่สุด
4. วิธีการพัฒนา	4.71	0.49	มากที่สุด
5. กิจกรรมประกอบการพัฒนา	4.86	0.38	มากที่สุด
6. สื่อ/แหล่งเรียนรู้	4.86	0.38	มากที่สุด
7. เอกสารอ้างอิง	5.00	0.00	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.92	0.18	มากที่สุด
ชุดที่ 4 ความยืดหยุ่น			
1. วัตถุประสงค์	5.00	0.00	มากที่สุด
2. เนื้อหา	4.71	0.49	มากที่สุด
3. ระยะเวลา	4.86	0.38	มากที่สุด
4. วิธีการพัฒนา	4.57	0.78	มากที่สุด
5. กิจกรรมประกอบการพัฒนา	4.57	0.78	มากที่สุด
6. สื่อ/แหล่งเรียนรู้	4.86	0.38	มากที่สุด
7. เอกสารอ้างอิง	4.86	0.38	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.78	0.46	มากที่สุด

ตาราง 30 (ต่อ)

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
ชุดที่ 5 ความสามารถในการแก้ปัญหา			
1. วัตถุประสงค์	5.00	0.00	มากที่สุด
2. เนื้อหา	5.00	0.00	มากที่สุด
3. ระยะเวลา	5.00	0.00	มากที่สุด
4. วิธีการพัฒนา	4.71	0.49	มากที่สุด
5. กิจกรรมประกอบการพัฒนา	4.86	0.38	มากที่สุด
6. สื่อ/แหล่งเรียนรู้	4.86	0.38	มากที่สุด
7. เอกสารอ้างอิง	5.00	0.00	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.92	0.18	มากที่สุด
ชุดที่ 6 การปฏิบัติสู่เป้าหมาย			
1. วัตถุประสงค์	5.00	0.00	มากที่สุด
2. เนื้อหา	5.00	0.00	มากที่สุด
3. ระยะเวลา	5.00	0.00	มากที่สุด
4. วิธีการพัฒนา	5.00	0.00	มากที่สุด
5. กิจกรรมประกอบการพัฒนา	4.86	0.38	มากที่สุด
6. สื่อ/แหล่งเรียนรู้	4.86	0.38	มากที่สุด
7. เอกสารอ้างอิง	5.00	0.00	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.96	0.11	มากที่สุด

จากตาราง 30 ผลการประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบการพัฒนา
ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน พบว่า ในแต่ละชุดการพัฒนา
มีความเหมาะสมมากที่สุด เรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ การมีวิสัยทัศน์
และการปฏิบัติสู่เป้าหมาย ($\bar{X} = 4.96$) การมีจินตนาการ ($\bar{X} = 4.94$) การมีแรงจูงใจและ
ความสามารถในการแก้ปัญหา ($\bar{X} = 4.92$) และความยืดหยุ่น ($\bar{X} = 4.78$)

2. ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขรูปแบบและเอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ดังนี้

2.1 จัดให้มีกิจกรรมที่หลากหลายน่าสนใจ มีรูปภาพประกอบ มีเกมในเอกสารประกอบการพัฒนา เนื่องจากเป็นเอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู

2.2 จัดให้มีกิจกรรมให้ครูผู้สอนในสถานศึกษาได้ลงมือฝึกปฏิบัติที่หลากหลาย เนื่องจากจะได้ดึงศักยภาพของผู้นำเชิงสร้างสรรค์ออกมา

2.3 จัดให้มีการกำหนดกรอบในการพัฒนาพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูให้ชัดเจน

2.4 มีการตัดเนื้อหาบางส่วนในบทที่ 2 ให้น้อยลง เนื่องจากเนื้อหาเยอะเกินไป

2.5 มีการประเมินทั้งในระลอกก่อนการพัฒนา ระหว่างการพัฒนาและหลังการพัฒนา

2.6 มีสื่อที่หลากหลายในการอบรม เพื่อให้ครูผู้สอนในสถานศึกษาที่เข้าร่วมอบรมได้เห็นสิ่งที่แปลกใหม่

3. รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้ปรับปรุงแล้ว ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ คือ หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ เนื้อหาของรูปแบบ กระบวนการของรูปแบบ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

**รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน**

หลักการของรูปแบบ

รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน เป็นกิจกรรมที่ใช้พัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา โดยได้ กำหนดให้มีหลักการในการดำเนินการ ดังนี้

1. การอบรมเชิงปฏิบัติการโดยเน้นครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่เข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยให้มีส่วนร่วม ในกิจกรรมและการลงมือปฏิบัติจริง
2. ครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาที่เข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีการระดมความคิด นำเสนอผลการระดมความคิดเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันภายในกลุ่มและนอกกลุ่ม เพื่อใช้ เป็นแนวทางในการวิเคราะห์เนื้อหา อภิปรายและลงข้อสรุป โดยการฝึกคิดให้ถูกวิธีและ สามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. การเรียนรู้จากกระบวนการสอนแนะ จะช่วยให้ครูผู้สอนที่เข้ารับ การพัฒนาได้รับเทคนิควิธีการที่หลากหลายเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้และการปรับเปลี่ยน พฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูและนำมาปรับใช้เป็นแนวทางของตนต่อไป
4. การฝึกปฏิบัติจริงโดยใช้เอกสารประกอบการพัฒนาจะทำให้เกิดการ เข้าใจอย่างถ่องแท้ จนเกิดเป็นแนวทางในการปฏิบัติของตนอย่างถูกต้องและยั่งยืน
5. ครูผู้สอนในสถานศึกษาที่เข้าอบรมเชิงปฏิบัติการได้รับการฝึกฝนชี้แนะ อย่างเป็นระบบ เพื่อให้ได้เรียนรู้และกลั่นกรองเป็นแนวทางในการปฏิบัติและพัฒนาเป็น การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมต่อไป
6. ได้แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู เพื่อให้สามารถ พัฒนาตนเองและผู้อื่นต่อไป

ความมุ่งหมายของรูปแบบ

รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน เป็นกิจกรรมที่ใช้พัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา โดยได้ กำหนดให้มีความมุ่งหมาย ดังนี้

1. เพื่อให้มีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อให้เกิดความตระหนักและเจตคติที่ดีต่อการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. เพื่อให้มีการพัฒนาพฤติกรรมและเกิดทักษะปฏิบัติที่ดีตามรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เนื้อหาของรูปแบบ

เนื้อหาของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้ศึกษาและจัดกลุ่มเนื้อหาที่มีความสัมพันธ์กัน เป็นหน่วยรวม 6 หน่วย และจัดเป็น 6 ชุดการพัฒนา ดังนี้

- ชุดที่ 1 การมีวิสัยทัศน์
- ชุดที่ 2 การมีจินตนาการ
- ชุดที่ 3 การมีแรงจูงใจ
- ชุดที่ 4 ความยืดหยุ่น
- ชุดที่ 5 ความสามารถในการแก้ปัญหา
- ชุดที่ 6 การปฏิบัติสู่เป้าหมาย

กระบวนการของรูปแบบ

กระบวนการของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน กำหนดไว้ 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ 2 วัน โดยกำหนดเป็นกิจกรรมดังนี้

1. กิจกรรมการสร้างปฏิสัมพันธ์
2. กิจกรรมสำรวจพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู จำนวน 6 ด้าน

ก่อนการเข้าอบรมเชิงปฏิบัติการ

3. การอบรมเชิงปฏิบัติการตามรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู ตามเอกสารประกอบการพัฒนา จำนวน 6 ชุด ใช้เวลาในการดำเนินการ 2 วัน โดยกำหนดเนื้อหาและเวลาการอบรมดังนี้

- 3.1 ชุดที่ 1 การมีวิสัยทัศน์ ใช้เวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที
- 3.2 ชุดที่ 2 การมีจินตนาการ ใช้เวลา 2 ชั่วโมง
- 3.3 ชุดที่ 3 การมีแรงจูงใจ ใช้เวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที
- 3.4 ชุดที่ 4 ความยืดหยุ่น ใช้เวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที
- 3.5 ชุดที่ 5 ความสามารถในการแก้ปัญหา ใช้เวลา 2 ชั่วโมง
- 3.6 ชุดที่ 6 การปฏิบัติสู่เป้าหมาย ใช้เวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที

ระยะที่ 2 การฝึกปฏิบัติจริง เป็นกิจกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู จำนวน 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 ครั้ง ครั้งละ 4-5 ชั่วโมง รวม 140 ชั่วโมง

ระยะที่ 3 การประเมินผล เป็นระยะในการติดตามผลการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู หลังการปฏิบัติจริง 1 สัปดาห์

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

สื่อที่ใช้ประกอบรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ประกอบด้วย

1. คู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน จำนวน 1 เล่ม

2. เอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน จำนวน 6 ชุด

3. วีดิทัศน์

4. วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องเขียน เช่น ปากกา ดินสอ กระดาษฟลิปชาร์ต

5. Powerpoint, เครื่องฉายภาพ

การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ดำเนินการดังนี้

1. การอบรมเชิงปฏิบัติการ มีการประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในระลอกก่อนการพัฒนา โดยผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่เข้าร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา และนักเรียน โดยใช้แบบวัดพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูทั้ง 6 ด้าน คือ การมีวิสัยทัศน์ การมีจินตนาการ การมีแรงจูงใจ ความยืดหยุ่น ความสามารถในการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์และการปฏิบัติสู่เป้าหมาย
2. การฝึกปฏิบัติจริง มีการประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในสัปดาห์ที่ 3 โดยผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่เข้าร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา และนักเรียน โดยใช้แบบวัดพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูทั้ง 6 ด้าน คือ การมีวิสัยทัศน์ การมีจินตนาการ การมีแรงจูงใจ ความยืดหยุ่น ความสามารถในการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์และการปฏิบัติสู่เป้าหมาย
3. ระยะประเมินผล มีการประเมินผลพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในระลอกหลังการพัฒนา โดยผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่เข้าร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา และนักเรียน โดยใช้แบบวัดพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูทั้ง 6 ด้าน คือ การมีวิสัยทัศน์ การมีจินตนาการ การมีแรงจูงใจ ความยืดหยุ่น ความสามารถในการแก้ปัญหาและการปฏิบัติสู่เป้าหมาย

กระบวนการของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู
 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ดังภาพประกอบ 7

ภาพประกอบ 7 กระบวนการของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู
 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
 ขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

รายละเอียดของกิจกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

กิจกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น รายละเอียดของกิจกรรมต่าง ๆ มีดังนี้

ระยะที่ 1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ ประกอบด้วยกิจกรรม ดังนี้

1. **กิจกรรมการสร้างปฏิสัมพันธ์** เป็นการแนะนำตัวทำความรู้จักกันระหว่างครูที่เป็นกลุ่มทดลอง เพื่อให้เกิดความคุ้นเคยและเป็นกัลยามิตร เพื่อให้กล้าแสดงออกในการอภิปรายและการแสดงความคิดเห็น ประกอบด้วยโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 จำนวน 14 คน ประกอบด้วย

1.1 โรงเรียนบ้านเชื่อม	จำนวน 2 คน
1.2 โรงเรียนชุมชนบ้านกลางนาโน	จำนวน 2 คน
1.3 โรงเรียนบ้านบะหวัก	จำนวน 2 คน
1.4 โรงเรียนบ้านบะยาว	จำนวน 2 คน
1.5 โรงเรียนบ้านแพงใหญ่	จำนวน 2 คน
1.6 โรงเรียนบ้านแพงน้อย	จำนวน 1 คน
1.7 โรงเรียนบ้านคิม	จำนวน 1 คน
1.8 โรงเรียนบ้านเม่นน้อย	จำนวน 1 คน
1.9 โรงเรียนบ้านวังม่วง	จำนวน 1 คน

2. กิจกรรมสำรวจพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู

โดยให้ทำแบบประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู ประเมินผลโดยแบบวัดพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู โดยผู้วิจัยขอความร่วมมือกับครูผู้ร่วมวิจัยในการตอบแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อเก็บข้อมูลก่อนศึกษาชุดการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู

2.1 มอบชุดการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูให้ไปศึกษาด้วยตนเอง ผู้วิจัยมอบเอกสารสำหรับค้นคว้า คือ ชุดการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูประกอบด้วย คู่มือการใช้ชุดการพัฒนาและชุดการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์

ของครู จำนวน 6 ชุด ให้ครูผู้เข้ารับการพัฒนา

3. ครูผู้เข้ารับการพัฒนาเชิงปฏิบัติการ เข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการ จำนวน 2 วัน โดยมีลำดับขั้นตอนของการจัดกิจกรรม ดังนี้

3.1 **ขั้นให้ความรู้** เป็นขั้นให้ความรู้แก่ผู้เข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการ เกี่ยวกับแนวคิด หลักการ วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู เพื่อให้เกิดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการบรรยาย อภิปราย การศึกษาเอกสารประกอบการพัฒนา การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การระดมสมอง นำเสนอผลทั้งภายในและภายนอกกลุ่ม

3.2 **ขั้นการเรียนรู้จากกระบวนการสอนแนะ** เป็นขั้นตอนที่วิทยากร ให้ความรู้ชี้แนะแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู จะช่วยให้ครูผู้สอนที่ เข้ารับการพัฒนาได้รับเทคนิควิธีการที่หลากหลายเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้และการ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูและนำมาปรับใช้เป็นแนวทาง ของตนเอง

3.3 **ขั้นการสร้างแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของ** ครู เป็นขั้นตอนการให้ความรู้และการสร้างแนวทางเกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำ เชิงสร้างสรรค์ของครู โดยมีกิจกรรม ดังนี้

วันที่ 1 ของการอบรมเชิงปฏิบัติการ

- ลงทะเบียนรับเอกสาร
- เปิดการอบรมเชิงปฏิบัติการ
- ปฐมนิเทศ ชี้แจงวัตถุประสงค์และกระบวนการอบรม

เชิงปฏิบัติการ

- สร้างบรรยากาศการเรียนรู้
- กิจกรรมชุดที่ 1 การมีวิสัยทัศน์ ใช้เวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที
- กิจกรรมชุดที่ 2 การมีจินตนาการ ใช้เวลา 2 ชั่วโมง
- กิจกรรมชุดที่ 3 การมีแรงจูงใจ ใช้เวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที
- กิจกรรมชุดที่ 4 ความยืดหยุ่น ใช้เวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที
- อภิปรายตามประเด็นที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้เกิดการ

แลกเปลี่ยนเรียนรู้และทำความเข้าใจ

- บันทึกผลการเรียนรู้

วันที่ 2 ของการอบรมเชิงปฏิบัติการ

- สร้างบรรยากาศการเรียนรู้
- กิจกรรมชุดที่ 5 ความสามารถในการแก้ปัญหา

ใช้เวลา 2 ชั่วโมง

- กิจกรรมชุดที่ 6 การปฏิบัติสู่เป้าหมาย

ใช้เวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที

- นำเสนอแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

- สรุปพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา

- บันทึกผลการเรียนรู้และพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา

- ประเมินผลการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษาที่เข้าอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยการสะท้อนผลการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู

ตอนที่ 6 ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์

ของครู

จากการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ในศูนย์เครือข่ายโพนแพง-บะหว้า ที่เข้าร่วมทดลองใช้รูปแบบด้วยความสมัครใจ จำนวน 14 คน จาก 9 โรงเรียน เป็นโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 5 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านเข็ม จำนวน 2 คน โรงเรียนชุมชนบ้านกลางนาโน จำนวน 2 คน โรงเรียนบ้านบะหว้า จำนวน 2 คน โรงเรียนบ้านบะยาว จำนวน 2 คน และโรงเรียนบ้านแพงใหญ่ จำนวน 2 คน และเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 4 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านแพงน้อย จำนวน 1 คน โรงเรียนบ้านคิม จำนวน 1 คน โรงเรียนบ้านเม่นน้อย จำนวน 1 คน และโรงเรียนบ้านวังม่วง จำนวน 1 คน โดยผู้วิจัยได้เรียนเชิญครูผู้สอนในโรงเรียนดังกล่าวเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการจำนวน 2 วัน ณ ห้องประชุมราชพฤกษ์ โดยได้เชิญ

วิทยาการการอบรมเชิงปฏิบัติการ คือ พิธีเปิดและบรรยายพิเศษ โดยผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไชยา ภาวะบุตร ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ชุดที่ 1 การมีวิสัยทัศน์ และชุดที่ 2 การมีจินตนาการ โดยผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไชยา ภาวะบุตร ชุดที่ 3 การมีแรงจูงใจ และชุดที่ 4 ความยืดหยุ่น โดยผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เพ็ญพิศ ธรรมรัตน์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ ชุดที่ 5 ความสามารถในการแก้ปัญหา โดยนางปาริชาติ ใจมั่น ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโนนสังข์ศรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร และชุดที่ 6 การปฏิบัติสู่เป้าหมาย โดย ดร.วรกัญญาพิไล แกระหัน ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโนนสังข์ศรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ในกระบวนการพัฒนาในระยะเวลาการอบรมเชิงปฏิบัติการมีการใช้สื่ออย่างหลากหลายในการปฏิบัติกิจกรรม เช่น เอกสารประกอบคำบรรยาย สื่อ วีดีโอ วีดิทัศน์ อุปกรณ์ เครื่องเขียน กระดาษฟลิปชาร์ตแสดงผลงาน และเอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา

หลังจากได้ดำเนินการระยะที่ 1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ จำนวน 2 วัน จนครบทุกกิจกรรมแล้ว ได้ดำเนินการในระยะที่ 2 การฝึกปฏิบัติจริง ทั้ง 6 ชุด ในการฝึกปฏิบัติแต่ละครั้งได้ทำการสรุปโดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ในการใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา และทำการสรุปประเด็นเนื้อหาสาระที่ได้จากการศึกษาเอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษาแต่ละชุด

จากที่ได้ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา ของครูผู้สอนในสถานศึกษาทั้ง 14 คน โดยให้ครูได้ร่วมอภิปรายประเด็นตามเนื้อหา การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน การสร้างความรู้ทักษะ เจตคติและการทำแบบฝึกในแต่ละชุด ตามปฏิทินดำเนินการในระยะที่ 3 การประเมินผล สรุปได้ดังนี้

1. ด้านการมีวิสัยทัศน์

ครูมีความรู้ความเข้าใจและมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียน สามารถวิเคราะห์บริบทสภาพแวดล้อมภายนอกและภายในโรงเรียนสู่ระบบการศึกษา มีโอกาสได้เสนอแนะวิสัยทัศน์ให้กับเพื่อนร่วมงาน มีแนวคิดในการนำวิสัยทัศน์

ไปสู่การปฏิบัติได้จริง เป็นผู้นำและเป็นแบบอย่างที่ดีในการจัดการเรียนรู้และสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียนไปสู่ผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้น

2. ด้านการมีจินตนาการ

ครูมีความรู้ความเข้าใจ มีการจัดการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ มีการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้สื่อการสอน เทคนิคการสอนใหม่ๆ สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้รวมทั้งใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เป็นประโยชน์ ครูมีความสุขและเต็มใจสร้างสรรค์ในงานที่ทำ มีความช่างคิดช่างฝัน มีความเชื่อมั่นในสิ่งที่คิด ไม่เน้นกฎระเบียบแบบแผนมากเกินไป รวมทั้งการกระตุ้นเพื่อนครูให้สร้างแนวคิดใหม่ๆ วิธีการใหม่ๆ ในการพัฒนาตนเองจนนำไปสู่การปฏิบัติที่เห็นผลเชิงประจักษ์

3. ด้านการมีแรงจูงใจ

ครูมีความรัก ความศรัทธาและตระหนักในการวิชาชีพ ได้รับการยอมรับนับถือจากสังคม มีการจัดสภาพแวดล้อมในการทำงานให้เอื้อต่อการปฏิบัติงาน มีความกระตือรือร้น มุ่งมั่นในการปฏิบัติงาน แสวงหาความรู้หรือประสบการณ์ต่างๆ ให้พร้อมในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ สร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างเพื่อนร่วมงานและสร้างแรงบันดาลใจให้กับเพื่อนร่วมงานในการปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จ สร้างแรงจูงใจในด้านการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนสนใจเรียนและสนุกกับการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น เกิดการพัฒนาทั้งในตัวผู้สอนและตัวผู้เรียน ส่งผลให้การจัดการศึกษาเกิดประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

4. ด้านความยืดหยุ่น

ครูมีความเข้าใจตัวเองมากขึ้นพร้อมทั้งเข้าใจเพื่อนร่วมงาน รวมถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนด้วย มีการยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง ในการปฏิบัติงาน คิดโดยพิจารณาอย่างรอบด้านไม่ยึดติดกับหลักเกณฑ์ใดหลักเกณฑ์หนึ่ง สามารถปรับตัวให้ทันกับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่ทันสมัย ใช้สื่อเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอน สามารถปรับเปลี่ยนวิธีการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน รวมถึงการจัดบรรยากาศในการจัดการเรียนการสอนให้เข้ากับบริบทหรือสภาพแวดล้อมนั้นๆ มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนแต่ละคนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ ส่งผลให้การจัดการศึกษาเกิดประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

5. ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา

ครูมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นหรือการแก้ไขปัญหาของโรงเรียน สามารถเข้าใจความขัดแย้งที่เกิดขึ้นกับภารกิจของโรงเรียน สามารถหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาได้อย่างหลากหลายและสร้างสรรค์ มีการนำความรู้และเทคนิควิธีการจากการศึกษาหาความรู้ต่างๆ มาเปรียบเทียบกับปัญหาที่มีอยู่และพร้อมหาแนวทางแก้ไขปัญหานั้นๆ อย่างเป็นระบบและมีขั้นตอนทำให้เกิดเป็นนวัตกรรมใหม่ๆ สามารถทบทวนประสบการณ์ในอดีตเพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนางานในอนาคต สามารถเป็นที่ปรึกษาของเพื่อนครูและเป็นที่ปรึกษาของนักเรียนได้ เข้าใจปัญหาของนักเรียนแต่ละคนมากขึ้น พร้อมทั้งมีการวางแผนในการพัฒนานักเรียนแต่ละคน ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ ส่งผลให้การจัดการศึกษาเกิดประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

6. ด้านการปฏิบัติสู่เป้าหมาย

มีความมุ่งมั่นและพัฒนาตนเองและเพื่อนครูไปสู่ครูมืออาชีพ สามารถตั้งเป้าหมายในการทำงานที่ทำทลายความสามารถที่ชัดเจนและมีความเป็นไปได้พร้อมหาแนวทางในการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายนั้นๆ มีความคิดเชิงบวกเกี่ยวกับทุกๆ งานที่ได้ลงมือปฏิบัติและมองเห็นโอกาสในการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเชี่ยวชาญของตนเอง สามารถใช้เวลาในการจัดการกับงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการวางแผนในการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้บรรลุผลตามหลักสูตรและสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

และผลจากการนำไปทดลองใช้กับครูผู้สอนทั้ง 9 โรงเรียน จำนวน 14 คน ประเมินโดยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครูผู้สอนที่เข้ารับการพัฒนา จำนวน 1 คน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 1 คน และนักเรียน จำนวน 1 คน ทำการประเมินครูผู้สอนที่เข้าร่วมพัฒนา ดังนั้น จึงมีผู้ประเมินทั้งสิ้น 46 คน นำเสนอข้อมูล ดังนี้

1. พฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา
ก่อนการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา ดังตาราง 31

ตาราง 31 พฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา
ก่อนการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา

ด้านที่	พฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา	ค่าสถิติ		
		$\bar{X}$	S.D.	การแปลค่า
1	การมีวิสัยทัศน์	2.36	0.23	น้อย
2	การมีจินตนาการ	2.32	0.39	น้อย
3	การมีแรงจูงใจ	2.47	0.27	น้อย
4	ความยืดหยุ่น	2.63	0.31	น้อย
5	ความสามารถในการแก้ปัญหา	2.38	0.33	น้อย
6	การปฏิบัติสู่เป้าหมาย	2.78	0.41	น้อย
	รวม	2.49	0.32	น้อย

จากตาราง 31 ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียน
ประถมศึกษา ทั้ง 9 โรงเรียน จำนวน 14 คน ก่อนการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะ
ผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู โดยให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนที่เข้ารับการพัฒนา
ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและนักเรียนแต่ละโรงเรียนได้ประเมิน
พฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูที่เข้าร่วมการทดลองใช้รูปแบบ ผลการประเมิน
พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูทั้ง 6 องค์ประกอบโดยรวมอยู่ในระดับน้อย
($\bar{X} = 2.49$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการปฏิบัติสู่เป้าหมาย ($\bar{X} = 2.78$) และด้าน
ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีจินตนาการ ($\bar{X} = 2.32$)

2. พฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา
ระหว่างการศึกษาทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา ดังตาราง 32

ตาราง 32 พฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา
ระหว่างการศึกษาทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา

ด้านที่	พฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา	ค่าสถิติ		
		$\bar{X}$	S.D.	การแปลค่า
1	การมีวิสัยทัศน์	3.54	0.33	ปานกลาง
2	การมีจินตนาการ	3.45	0.52	ปานกลาง
3	การมีแรงจูงใจ	3.76	0.47	ปานกลาง
4	ความยืดหยุ่น	3.61	0.35	ปานกลาง
5	ความสามารถในการแก้ปัญหา	3.52	0.41	ปานกลาง
6	การปฏิบัติสู่เป้าหมาย	3.64	0.33	ปานกลาง
	รวม	3.59	0.40	ปานกลาง

จากตาราง 32 ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา ทั้ง 9 โรงเรียน จำนวน 14 คน ระหว่างการศึกษาทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู โดยให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนที่เข้ารับการพัฒนา ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและนักเรียนแต่ละโรงเรียนได้ประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูที่เข้าร่วมการทดลองใช้รูปแบบ ผลการประเมินพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูทั้ง 6 องค์ประกอบโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.81$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีแรงจูงใจ ($\bar{X} = 3.76$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีจินตนาการ ($\bar{X} = 3.45$)

3. พฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา
หลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา ดังตาราง 33

ตาราง 33 พฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา
หลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา

ด้านที่	พฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา	ค่าสถิติ		
		$\bar{X}$	S.D.	การแปลค่า
1	การมีวิสัยทัศน์	4.32	0.31	มาก
2	การมีจินตนาการ	4.27	0.48	มาก
3	การมีแรงจูงใจ	4.52	0.35	มากที่สุด
4	ความยืดหยุ่น	4.54	0.32	มากที่สุด
5	ความสามารถในการแก้ปัญหา	4.45	0.27	มาก
6	การปฏิบัติสู่เป้าหมาย	4.47	0.33	มาก
	รวม	4.43	0.34	มาก

จากตาราง 33 ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา ทั้ง 9 โรงเรียน จำนวน 14 คน หลังสิ้นสุดการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู โดยให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนที่เข้ารับการพัฒนา ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและนักเรียนแต่ละโรงเรียนได้ประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูที่เข้าร่วมการทดลองใช้รูปแบบ ผลการประเมินพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูทั้ง 6 องค์ประกอบโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีแรงจูงใจ ($\bar{X} = 4.52$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีจินตนาการ ($\bar{X} = 4.27$)

4. เปรียบเทียบพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียน
ประถมศึกษาศึกษาก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา ดังตาราง 34

ตาราง 34 พฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา
ก่อนทดลองใช้รูปแบบและหลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา

ด้านที่	พฤติกรรมภาวะผู้นำ เชิงสร้างสรรค์ของครู ในโรงเรียนประถมศึกษา	ค่าสถิติ				เพิ่มขึ้น	ร้อยละ ความ ก้าวหน้า
		ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง			
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	การมีวิสัยทัศน์	2.36	0.23	4.32	0.31	1.96	39.20
2	การมีจินตนาการ	2.32	0.39	4.27	0.48	1.95	39.00
3	การมีแรงจูงใจ	2.47	0.27	4.52	0.35	2.05	41.00
4	ความยืดหยุ่น	2.63	0.31	4.54	0.32	1.91	38.20
5	ความสามารถในการ แก้ปัญหา	2.38	0.33	4.45	0.27	2.07	41.40
6	การปฏิบัติสู่เป้าหมาย	2.78	0.33	4.47	0.33	1.69	33.80
	เฉลี่ย	2.49	0.40	4.43	0.34	1.94	38.77

จากตาราง 34 การเปรียบเทียบพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู
ในโรงเรียนประถมศึกษา ระหว่างก่อนการทดลองใช้รูปแบบและหลังการทดลองใช้รูปแบบ
พบว่า ค่าเฉลี่ยผลการประเมินภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา
ระยะหลังการทดลองใช้รูปแบบ ($\bar{X} = 4.43$) สูงกว่าก่อนการทดลองใช้รูปแบบ ($\bar{X} = 2.49$)
และมีค่าความแตกต่างเพิ่มขึ้น +1.94 ซึ่งหมายความว่า ครูผู้สอนในสถานศึกษาที่ร่วมวิจัย
มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูก่อนเข้าร่วมทดลองใช้รูปแบบอยู่ในระดับน้อย หลังจากที่ได้
เข้าร่วมทดลองใช้รูปแบบมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูอยู่ในระดับมาก มีความ
แตกต่างเพิ่มขึ้น +1.94 หรือคิดเป็นดัชนีความก้าวหน้าร้อยละ 38.77 ซึ่งเรียงลำดับจาก
มากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา ด้านการมีแรงจูงใจ ด้านการมี
วิสัยทัศน์ ด้านการมีจินตนาการ ด้านความยืดหยุ่น และด้านการปฏิบัติสู่เป้าหมาย

ตอนที่ 7 สรุปผลการใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำ

เชิงสร้างสรรค์ของครู

ในการประชุมสรุปผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2559 ณ ห้อง 533 อาคารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย ครูผู้สอนในสถานศึกษาที่เข้าร่วมทดลองใช้รูปแบบ จำนวน 14 คน จาก 9 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนขนาดกลางจำนวน 5 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านเชื่อม จำนวน 2 คน โรงเรียนชุมชนบ้านกลางนาโน จำนวน 2 คน โรงเรียนบ้านบะหว้า จำนวน 2 คน โรงเรียนบ้านบะยาว จำนวน 2 คน โรงเรียนบ้านแพงใหญ่ จำนวน 2 คน และโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 4 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านแพงน้อย จำนวน 1 คน โรงเรียนบ้านคิม จำนวน 1 คน โรงเรียนบ้านเม่นน้อย จำนวน 1 คน และโรงเรียนบ้านวังม่วง จำนวน 1 คน จากการประชุมสรุปประเด็นสำคัญจากครูผู้สอนในสถานศึกษาทั้ง 14 คน ดังนี้

1. รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา มีความคิดเห็นว่า ครูผู้สอนในสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งจัดการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษาและระดับประถมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาซึ่งจัดการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นบริบทของสถานศึกษาในระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ที่จำเป็นต้องใช้รูปแบบในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู เพื่อให้ครูผู้สอนได้เห็นความสำคัญ เกิดความตระหนักรู้ มีความรู้ความเข้าใจด้านภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู ซึ่งจะส่งผลให้ครูผู้สอนสามารถพัฒนาตนเองและพัฒนางานได้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และเมื่อได้ทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษาแล้ว พบว่า ครูผู้สอนในสถานศึกษาสามารถนำความรู้และทักษะที่ได้ไปพัฒนาอย่างรอบด้านได้เป็นอย่างดี ซึ่งวิธีที่ใช้ในรูปแบบการพัฒนานั้นเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการทดลองใช้รูปแบบ ซึ่งมีหลายวิธีการ ประกอบด้วย การอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในกลุ่ม การระดมสมอง การแสดงความคิดเห็น การฝึกปฏิบัติจริงเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู การเรียนรู้ด้วยตนเองโดยการศึกษาเอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูและการประเมินผล

ในขั้นตอนที่ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบได้ใช้วิธีการที่หลากหลายในการพัฒนาภาวะผู้นำ
เชิงสร้างสรรค์ของครู ครูผู้สอนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนเองและผู้อื่น
ตลอดจนนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพนักเรียน

ส่วนเรื่องครูผู้สอนที่ต้องได้รับการพัฒนาทั้ง 6 ด้าน

ซึ่งประกอบด้วย ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการมีจินตนาการ ด้านการมีแรงจูงใจ
ด้านความยืดหยุ่น ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา และด้านการปฏิบัติสู่เป้าหมาย
เป็นเรื่องที่สอดคล้องกับความต้องการของครูผู้สอนในสถานศึกษา เนื่องจากมีความ
จำเป็นต้องใช้และมีความสำคัญในการพัฒนาตนเองและพัฒนางาน และสอดคล้องกับ
สภาพการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

2. เอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู ทั้ง
6 ชุด ที่ใช้เป็นแนวทางและเอกสารประกอบในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู
จากการศึกษาเอกสารประกอบการพัฒนาดังกล่าว ทำให้ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจ
เกี่ยวกับเทคนิค วิธีการและทักษะในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูได้

3. ด้านภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู 6 องค์ประกอบ สรุปแต่ละ
องค์ประกอบ ดังนี้

3.1 การมีวิสัยทัศน์ ครูผู้สอนในสถานศึกษามีการวิเคราะห์บริบท
สภาพปัญหาเพื่อสร้างวิสัยทัศน์ของตนเอง มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ของ
สถานศึกษา มีการพัฒนาวิสัยทัศน์ ประเมินและปรับปรุงวิสัยทัศน์ พัฒนาตนเองและ
เพื่อนครูเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ของโรงเรียน หาแนวทางนำวิสัยทัศน์ไปสู่การปฏิบัติได้จริง
มีการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ
นักเรียนไปสู่ผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้น

3.2 ด้านการมีจินตนาการ ครูผู้สอนในสถานศึกษามีความสุขกับงาน
ที่ทำ มีความคิดสร้างสรรค์ในงานที่ทำ มีการจัดการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์ หลากหลาย
น่าสนใจ มีเทคนิคการสอนใหม่ๆ มีการใช้สื่อการสอนใหม่ๆ มาพัฒนางานทางด้านการ
สอน มีการประยุกต์สื่อการสอนที่มีในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ตามบริบทของ
โรงเรียน มีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจนผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้
ด้วยตนเอง ร่วมกันกระตุ้นให้เพื่อนครูสร้างแนวคิดใหม่ๆ สร้างวิธีการใหม่ๆ ในการพัฒนา
ตนเองไปสู่การปฏิบัติที่เห็นผลเชิงประจักษ์ สร้างบรรยากาศในการทำงานที่สบาย ผ่อน
คลาย มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความเต็มใจในการ

สร้างสรรค์งานให้มีคุณภาพ

3.3 ด้านการมีแรงจูงใจ ครูผู้สอนในสถานศึกษามีความรัก ความศรัทธาและตระหนักในการวิชาชีพ ได้รับการยอมรับนับถือจากสังคม มีการจัด สภาพแวดล้อมในการทำงานให้เอื้อต่อการปฏิบัติงาน มีความกระตือรือร้น มุ่งมั่นในการ ปฏิบัติงาน แสวงหาความรู้หรือประสบการณ์ต่างๆ ให้พร้อมในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ สร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างเพื่อนร่วมงานและสร้างแรงบันดาลใจให้กับเพื่อนร่วมงานในการ ปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จ สร้างแรงจูงใจในด้านการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียน สนใจเรียนและสนุกกับการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น เกิดการพัฒนาทั้งในตัวผู้สอน และตัวผู้เรียน ส่งผลให้การจัดการศึกษาเกิดประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

3.4 ด้านความยืดหยุ่น ครูผู้สอนในสถานศึกษามีความเข้าใจตัวเอง พร้อมทั้งเข้าใจเพื่อนร่วมงานมากขึ้น รวมถึงเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคลของ นักเรียน มีการยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง ในการปฏิบัติงานไม่ยึดติดกับหลักเกณฑ์ใด หลักเกณฑ์หนึ่ง สามารถปรับตัวให้ทันกับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป มีความสามารถในการ จัดการเรียนการสอนที่ทันสมัย ใช้สื่อเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอน สามารถปรับเปลี่ยนวิธีการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน รวมถึงการจัดบรรยากาศ ในการจัดการเรียนการสอนให้เข้ากับบริบทหรือสภาพแวดล้อมนั้นๆ มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียน แต่ละคนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ ส่งผลให้การจัดการศึกษาเกิดประสิทธิภาพและมี ประสิทธิภาพ

3.5 ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา ครูผู้สอนในสถานศึกษามี ส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นหรือการแก้ไขปัญหาของโรงเรียน สามารถเข้าใจความ ซัดแย้งที่เกิดขึ้นกับภารกิจของโรงเรียน สามารถหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาได้อย่าง หลากหลายและสร้างสรรค์ มีการนำความรู้และเทคนิควิธีการจากการศึกษาหาความรู้ ต่างๆ มาเปรียบเทียบกับปัญหาที่มีอยู่และพร้อมหาแนวทางแก้ไขปัญหานั้นๆ อย่างเป็น ระบบและมีขั้นตอนทำให้เกิดเป็นนวัตกรรมใหม่ๆ สามารถทบทวนประสบการณ์ในอดีตเพื่อ ใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนางานในอนาคต สามารถเป็นที่ปรึกษาของ เพื่อนครูและเป็นที่ปรึกษาของนักเรียนได้ เข้าใจปัญหาของนักเรียนแต่ละคนมากขึ้น พร้อมทั้งมีการวางแผนในการพัฒนานักเรียนแต่ละคน ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเอง ตามศักยภาพ ส่งผลให้การจัดการศึกษาเกิดประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

3.6 ด้านการปฏิบัติตามเป้าหมาย ครูผู้สอนในสถานศึกษามีความมุ่งมั่นและพัฒนาตนเองและเพื่อนครูไปสู่ครูมืออาชีพ สามารถตั้งเป้าหมายในการทำงานที่ทำให้ทายความสามารถที่ชัดเจนและมีความเป็นไปได้พร้อมหาแนวทางในการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายนั้นๆ มีความคิดเชิงบวกเกี่ยวกับทุกๆ งานที่ได้ลงมือปฏิบัติและมองเห็นโอกาสในการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเชี่ยวชาญของตนเอง สามารถใช้เวลาในการจัดการกับงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการวางแผนในการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้บรรลุผลตามหลักสูตรและสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

4. ผลการนำรูปแบบไปใช้ รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู สามารถนำไปพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูได้ทั้ง 6 องค์ประกอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนที่เข้ารับการพัฒนา ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้เรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ตระหนักถึงความสำคัญและความเป็นไปได้ ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการส่งเสริมและในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู ส่งผลให้ทั้งครูที่เข้าร่วมการพัฒนา เพื่อนร่วมงาน มีการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น ตามบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่ง

5. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาด้วยข้อจำกัดในด้านบริบทของสถานศึกษาและปัจจัยที่สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาที่มีความแตกต่างกัน ดังนั้น ครูผู้สอนในสถานศึกษาต้องมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูทั้ง 6 องค์ประกอบ ซึ่งประกอบด้วย การมีวิสัยทัศน์ การมีจินตนาการ การมีแรงจูงใจ ความยืดหยุ่น ความสามารถในการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์และการปฏิบัติสู่เป้าหมาย เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ผลักดันให้เกิดแนวคิด ความตระหนักรู้ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู

จะเห็นได้ว่า รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษาดังกล่าว มีประโยชน์และมีคุณค่าในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูอย่างแท้จริง เห็นได้จากข้อมูลแสดงความก้าวหน้าในการเปรียบเทียบผลการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูใน 3 ระยะ คือ ก่อนการทดลองใช้รูปแบบ ระหว่างการทดลองใช้รูปแบบ และหลังการทดลองใช้รูปแบบ โดยการติดตามและประเมินผลหลังการทดลองใช้รูปแบบมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าระยะก่อนการทดลองใช้รูปแบบ

การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู นอกจากนี้การสรุปประเด็นการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูดังกล่าวข้างต้นและจากการบันทึกผลสะท้อนของครูผู้สอน ดังนี้

“...ก่อนเข้าร่วมการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู ยังไม่มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องรูปแบบในการพัฒนาและยังมองไม่ออกว่าจะมีการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูได้อย่างไร และจะเป็นไปในทิศทางไหน แต่เมื่อได้มีโอกาสเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู ปรากฏว่า ได้รับความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาตนเอง ในองค์ประกอบทั้ง 6 ด้าน ประกอบด้วย การมีวิสัยทัศน์ การมีจินตนาการ การมีแรงจูงใจ ความยืดหยุ่น ความสามารถในการแก้ปัญหาและการปฏิบัติสู่เป้าหมายมากขึ้น สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ได้จริง ขอขอบคุณผู้วิจัยที่ได้ให้โอกาสและประสบการณ์ในการเข้ารับการอบรมในครั้งนี้...”

(รัตน์เกล้า ไตรโยธี. 3 กรกฎาคม 2559)

“...จากการที่เข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู ปรากฏว่า ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูมากขึ้น ซึ่งก่อนอบรมเชิงปฏิบัติการนั้นยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูเลย และยังไม่เข้าใจคำว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู แต่เมื่อได้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ เกี่ยวกับองค์ประกอบทั้ง 6 ด้าน ทำให้เรามองเห็นแนวทางในการนำไปพัฒนาเพื่อต่อยอดองค์ความรู้ในด้านนั้นๆ ได้โดยเฉพาะองค์ประกอบในด้านความสามารถในการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์นั้น ทำให้เราสามารถที่จะพลิกวิกฤตเป็นโอกาส มองปัญหาว่าทุกๆ ปัญหาสามารถแก้ไขได้ ซึ่งเหมาะกับเหตุการณ์ในปัจจุบันมากที่สิ่งต่างๆ เริ่มเปลี่ยนแปลงไปเข้าใจตัวเอง เข้าใจเพื่อนมนุษย์ เข้าใจสังคมมากขึ้น สามารถนำความรู้เหล่านี้ไปประยุกต์ใช้ในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี...”

(บัววัน เตือนนิล. 3 กรกฎาคม 2559)

“...ก่อนเข้าร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู ยังมองไม่ออกว่า คำว่า ภาวะผู้นำ กับคำว่า เชิงสร้างสรรค์ สามารถที่จะพัฒนาควบคู่กันได้อย่างไร และจะพัฒนาอย่างไรเพราะคำว่าเชิงสร้างสรรค์เป็นเหมือนกับพรสวรรค์ที่แต่ละคนได้รับมาไม่เท่ากัน แต่เมื่อได้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ จำนวน 2 วัน ทำให้ได้รับความรู้ความเข้าใจในการพัฒนามากขึ้นไม่ว่าจะเป็นด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการมีจินตนาการ ด้านการมีแรงจูงใจ ด้านความยืดหยุ่น ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาและด้านการปฏิบัติสู่เป้าหมาย ทราบวิธีการในการพัฒนาตนเองเมื่อถึงช่วงลงมือปฏิบัติจริง สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาตนเองได้จริง นอกจากนี้ยังสามารถนำไปพัฒนางานด้านการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของเด็กนักเรียนได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะในเรื่องของการประยุกต์วิธีการสอน มีแนวคิดใหม่ๆ ในการสอนนักเรียน มีเทคนิคการสอน สื่อการสอนต่างๆ ที่แปลกใหม่และน่าสนใจขึ้น...”

(สายัณห์ วัชระเกิดเป้ง. 3 กรกฎาคม 2559)

“...ปกติเวลาทำงานอยู่ที่โรงเรียนจะมีกิจกรรมการเรียนการสอนตามปกติที่เคยทำมา อาจจะมีการนำเข้าสู่บทเรียนเหมือนวิธีการสอนทั่วๆ ไป เด็กนักเรียนก็มีการทำกิจกรรมตามชั้นเรียนปกติ เมื่อมีการประชุมประจำเดือนที่โรงเรียน ประกอบกับประสบการณ์ยังน้อยไม่ค่อยได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ มากเท่าที่ควร แต่เมื่อได้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู และนำไปฝึกปฏิบัติจริง ทำให้สามารถรู้และเข้าใจถึงภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ว่า สิ่งเหล่านี้สามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการพัฒนาตนเอง การพัฒนาโรงเรียน การพัฒนานักเรียน โดยได้เริ่มจากการตั้งวิสัยทัศน์ของกลุ่มสาระ มีการประชุมครูในกลุ่มสาระเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนให้สูงขึ้น มีการวางแผนและพัฒนาให้บรรลุวิสัยทัศน์ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย นอกจากนี้องค์ประกอบในด้านอื่นๆ ก็สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับตนเอง เพื่อนครู การบริหารจัดการในโรงเรียน และเด็กนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ขอขอบคุณผู้วิจัยที่ได้ประสบการณ์ดีๆ จากการอบรมครั้งนี้...”

(นิตยา อินธิโคตร. 3 กรกฎาคม 2559)

“...จากการที่ได้เข้าร่วมทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำ
 เชิงสร้างสรรค์ของครู ในฐานะครูผู้สอน ทำให้ทราบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู
 เป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง ในฐานะที่เราเป็นครู เราต้องเป็นผู้นำที่ดี ผู้สอนที่ดีให้กับนักเรียน
 ประกอบกับสมัยนี้โลกได้เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา สื่อเทคโนโลยีใหม่ๆ ได้เกิดขึ้นมา
 อยู่ตลอดเวลา ดังนั้น เราจะทำอย่างไร เมื่อได้เข้าร่วมการทดลองรูปแบบการพัฒนา
 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู ทำให้ได้รับความรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู
 มากขึ้น จากการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ 2 วันทำให้ทราบแนวทางในการพัฒนา
 พัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูทั้ง 6 องค์ประกอบ คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์
 ด้านการมีจินตนาการ ด้านการมีแรงจูงใจ ด้านความยืดหยุ่น ด้านความสามารถในการ
 แก้ปัญหาและด้านการปฏิบัติสู่เป้าหมาย เพื่อพัฒนาตนเองทราบแนวทางในการนำไป
 ปฏิบัติได้มากขึ้น เข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่นมากขึ้น มองเห็นแนวทางใหม่ๆ เทคนิคการสอน
 ใหม่ๆ มีแนวความคิดใหม่ๆ เมื่อเจอกับปัญหา ก็สามารถอยู่กับปัญหาและหาแนวทางแก้ไข
 ปัญหานั้นได้อย่างเป็นระบบและมีขั้นตอนที่ชัดเจนขึ้น นำไปสู่การพัฒนาตนเองและพัฒนา
 คุณภาพของนักเรียน...”

(พัชรินทร์ แก้วพาดิ. 3 กรกฎาคม 2559)

“...ก่อนเข้าร่วมทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิง
 สร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะผู้นำ
 เชิงสร้างสรรค์ของครู และยังมองภาพไม่ออกว่าความสร้างสรรค์จะสามารถพัฒนา
 โรงเรียนได้อย่างไรและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตัวเองได้อย่างไร เพราะ
 ความสร้างสรรค์โดยส่วนตัวจะสอนนักเรียนเฉพาะในวิชาศิลปะศึกษาเกี่ยวกับการวาดรูป
 แต่เมื่อได้มาเข้าร่วมทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียน
 ประถมศึกษา ทำให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูมากขึ้น
 และแนวทางในการนำไปพัฒนาต่อยอดเมื่อได้ลงมือฝึกปฏิบัติจริง ทั้งตัวผู้บริหารเอง
 ทั้งเพื่อนร่วมงาน และตัวนักเรียน ก็สามารถวิเคราะห์พฤติกรรมที่เปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น
 สามารถทำงานกับผู้บริหาร กับเพื่อนร่วมงานได้ดีขึ้น เมื่อเจอปัญหาในองค์กรก็สามารถ
 ช่วยกันวิเคราะห์ หาแนวทางในการแก้ไขพร้อมทั้งพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น อีกทั้งในเรื่อง
 ของการจัดการเรียนการสอนที่มีวิธีที่หลากหลาย มีเทคนิคการสอนใหม่ๆ ใช้สื่อการเรียน
 การสอนที่มีในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ได้เป็นอย่างดีส่งผลให้เกิดการพัฒนาในองค์กร...”

(เอกชัย วงษ์แดง. 3 กรกฎาคม 2559)

“...ก่อนเข้าร่วมทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู แต่เมื่อได้เข้าร่วมทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษาแล้ว มีความรู้ความเข้าใจในรูปแบบการพัฒนามากขึ้นทั้ง 6 องค์ประกอบ คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการมีจินตนาการ ด้านการมีแรงจูงใจ ด้านความยืดหยุ่น ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ และด้านการปฏิบัติสู่เป้าหมาย โดยในแต่ละด้านสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้เกิดการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล...”

(วิทยาลงกรณ์ ชูพันธ์. 3 กรกฎาคม 2559)

จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนที่เข้าร่วมการพัฒนาหลังจากการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา เห็นได้ว่ารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูทำให้ครูผู้สอนได้รับความรู้ความเข้าใจครูสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ปรับเปลี่ยนแนวคิด มีแนวความคิดใหม่ๆ สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาได้ สามารถจัดการทรัพยากรที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดส่งผลให้เกิดประโยชน์ในองค์กรและส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนและก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ดังนี้

1. ความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หลักการของรูปแบบเนื้อหาของรูปแบบ กระบวนการของรูปแบบ และการวัดและประเมินผล ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความมุ่งหมายของรูปแบบ และสื่อ/แหล่งเรียนรู้

2. การเปรียบเทียบพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา ระหว่างก่อนการพัฒนาและหลังการพัฒนา พบว่า พฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษาหลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนา หรือคิดเป็นดัชนีความก้าวหน้าร้อยละ 38.77

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน พบว่า พฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูที่เข้าร่วมการพัฒนาเพิ่มสูงขึ้น โดยครูผู้สอนในสถานศึกษาที่เข้าร่วมการพัฒนามีความรู้ ความเข้าใจและตระหนักถึงการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู และนำทักษะที่ได้จากการเข้ารับการพัฒนาไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานจนเกิดประสิทธิผล แสดงว่าการใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนศึกษามีผลทำให้ผู้เข้ารับการพัฒนาได้พัฒนาพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูของตนเองได้เป็นอย่างดี